

TIẾNG GỌI

LANKHAI

Của Rừng Thẳm

THANH - XUÂN

XUẤT BẢN

*Tiếng gọi
của rừng thẳm*

Lan Khai

tiếng gọi của rừng thẳm

Lan Khai

Bìa: *Chính Khánh*

Nguồn: *Thư viện Tiểu Lùn*

tiếng gọi của rừng thẳm

LAN KHAI

PHỔ THÔNG BÁN NGUYỆT SAN
số 45 - Hanoi 1939

I

Con cá chép vẫy vùng làn nước biếc

*Chim phượng hoàng bay liệng thẳm
trời cao*

Chim trời cá nước tiêu dao

Rừng cây thanh vắng ra vào mặt ta

(câu hát Mèo)

Trong lòng cái thung rộng
 khuất nẻo giữa rừng, có một
 động Mẩn lèo tèo năm mươi nóc nhà
 dựng tản mát trên mấy ngọn đồi xanh.

Nhà nào cũng một kiểu mẫu như
 nhau: – cái kiểu mẫu tổ truyền bất dịch
 – trên người ở, dưới chuồng trâu. Giữa
 nhà để một cái khuôn bếp, than lửa lúc
 nào cũng rùng rục. Đó là chỗ nấu ăn ngày
 hai bữa. Đó là cái lò sưởi chung của hết
 thầy mọi người trong gia đình. Về mùa
 đông, khi cơm chiều xong và trước lúc đi
 ngủ, ai nấy xúm quanh ngọn lửa, rì rầm
 nói chuyện mùa màng, săn bắn, hoặc kể
 kể những việc của tích xưa... Thời khắc
 ấy là cái thời khắc nghỉ ngơi, mơ mộng;
 cái thời khắc êm đềm nhất của cuộc đời
 chìm đắm giữa hoang vu và luôn luôn
 phải tranh đấu với tạo vật.

Hai gian gần đấy thì một bày bàn thờ, một để tiếp khách; còn hai chái đầu hồi thì làm buồng ngủ.

Tuy cách tỉnh lý có sáu bảy cây số, mà cái động Mần hẻo lánh kia – động Đèo Hoa – đã tự biệt thành một thế giới riêng.

Cuộc đời ở đây bình nhật điềm đạm, tĩnh mịch, bữa nay bỗng náo nhiệt khác thường. Trong động có việc vui mừng đám ăn hỏi Cang Ngrào, con trai cụ tổng Khoan lấy Peng Lang, gái một ông trưởng Mần.

Trên nhà gái, hai họ đông vui.

Mặt sàn lộng lẫy những chiếu hoa xanh đỏ.

Cổ bàn bày ra hai dãy, mỗi mâm kèm mấy quả bầu ăm ắp rượu.

Khi mọi người đã yên chỗ, Mần-phá (ông mai) cất tiếng hát rằng:

Nay đã được ngày lành tháng tốt.

Lòng thành đem lễ vật kính dâng.

Ước gì, tài tử giai nhân,

Phượng loan tốt lứa,

Châu Trần đẹp đôi

Mần-tả (bà mai) đáp:

Con trai việc phụng thờ tiên tổ.

Con gái đem bán gà cho người.

Ví bằng trai - gái vừa đôi.

Đã lòng dạy đến, dạy thời xin vâng.

Mong cháu, chặt đông đàn dài lo

Nghìn muôn năm tục cũ lưu truyền.

Sắt cầm trôi khúc triền miên.

*Ngàn năm muôn thửa rừng thiêng
vui vầy.*

– Vĩ đã có lòng thành chiếu cố.

– Thời kíp xin phân tỏ một lời;

Kể trong thân họ bao người,

*Kim ngân bao lạng, (đẽ) kíp thời lo
theo.*

Trong thôn họ nào có lắm,

Kim ngân xin mười lạng đủ dùng.

Còn như bày vẽ tùy lòng,

Miễn sao đôi trẻ vợ chồng kính yêu....

*Mần-phá, Mần-tả hát xong, mọi
người đều cất chén rượu mừng.*

Rồi đến lượt trai gái hai bên, bắt đầu cuộc “áy dửng”. Họ thi nhau xướng họa, đem những điều ước vọng của tấm lòng ngụ vào trong những câu hát thực thà! Giọng hát và tiếng kèn lau hóp thành một điệu cũ kỹ hơi buồn.

Trai muốn ướm lòng gái:

Thấy cô mình tươi tốt dung nhan.

Tốt tươi như một cánh hoa ngàn.

Ước gì lên nghĩa đá vàng.

Như đôi gấu nọ cho cam một đời.

★

*Yêu cô mình lắm, yêu cô mình như
nén vàng mười,*

Quý cô mình như hòn ngọc bích:

Vàng mười, ngọc bích trên đời gì hơn!

Gặp em từ ba bốn hôm trời,

*Nhớ em rượu chúc không uống, cơm
mời biếng ăn;*

Tóc biếng chải; đầu, khăn biếng quấn

Nằm lại ngồi; ngơ ngẩn bâng khuâng.

Gái muốn làm cao thì:

*Đây như con chim chích ăn quần bên
đường.*

*Đây như phượng hoàng bay tít thẳm
mù khơi.*

*Thấy phượng bay, thấy được chăng
ai?*

*Toan đem tên nỏ bắn rụng mặt trời
được ru!*

Trai mĩa lại:

Gà rừng, nộm, ra điều chê thóc ruộng,

*Phượng hoàng kiêu ham chuộng
những càn trên.*

Có ngày phượng, quạ cùng chen,

*Lâm cảnh đói, nhái đen còn nuốt
trứng!*

Thấy cỏ rác, trâu già lững thững,

Vùi đầu nhai rơm bần ô gà!...

Nhưng nếu đôi bên ứng nhau:

Yêu nhau thì yêu nhau cho trót

Mến nhau thì mến trọn một bề.

Bao giờ trâu thấy cỏ mà chê.

*Nai, hươu lìa rừng thẳm, bấy giờ ta
hãy quên nhau.*

Họ vừa ăn uống, vừa kèn hát rất vui. Những dịp họa hoằn ấy chính là để cho họ tạm khuây cái tẻ ngắt của cuộc đời.

Ông khán Thi, chú ruột Cang-Ngrào, mãi lúc ấy mới rửa chân lên nhà. Mọi người hớn hở đón chào. Phải, một cuộc vui mà thiếu ông khán Thi, sao gọi là cuộc vui được. Ông ta thực là một nhân vật lạ lùng. Người bé loắt choắt, tuổi độ bốn mươi năm, năm mươi, mặt sần soăn, gò má cao, mắt hấp hìm, mũi đỏ như quả nhót chín, môi mỏng dính luôn ngậm chiếc điếu can đồng. Trông vẻ người đã ngộ nghĩnh, tính nết lại hay vui đùa; rất như cây mà hay làm mặt bạo. Gặp ai cũng giở những chuyện hùm beo gớm chết. Phòng thử ông ta chỉ giết được chỉ một phần trăm cái số hùm gấu, cây cáo, ông vẫn khoe khoang thì, nội vùng

đó, dễ chẳng ai còn thấy bóng con thú rừng nào nữa!

– Kia ông khán!... Sao chậm thế?

– Hứ! các ông từng thấy dùi cho beo gấu đéng đau là chiện choóng đợc à?

Câu mở đầu kỳ quặc ấy làm cho mọi người rúc rích cười.

Chỉ riêng một mình bà Trương vẫn lạnh lùng. Hai mắt nhìn đăm đăm ngọn lửa bếp, bà trươg đối với một cuộc vui hôm ấy, hình như hơi nặng một nỗi buồn. Việc nhân duyên của Peng-Lang, thực vậy, đã trái hẳn ý bà mong ước. Vẫn hay Cang-Ngrào là một chàng trẻ tuổi nết na chịu khó, nhưng Cang-Ngrào nghèo lắm. Càng thấy con gái mình xinh đẹp, khéo léo vào bậc nhất hang động, bà Trương càng ước ao một chàng rể như Bạc Cánh

Trung ở Hoàng pháp chẳng hạn, vừa trẻ tuổi, danh giá lại vừa giàu.

Khốn nỗi Peng-Lang thiết Cang-Ngrào lắm. Ông Trương đối với cụ tổng lại là chỗ nể nang.

– Beo, gấu đánh nhau làm sao, hờ ông khán?

Nghe mọi người hỏi, ông khán Thi nhìn đó là vẻ mặt bà Trương, và thủng thẳng nói:

– Sáng sớm, mình vác nỏ vào rừng. Lúc ồ đá ra đi, trời sáng sủa tốt đẹp quá. Chẳng ngờ vừa vào đến rừng thì sương mù ở đâu buông kín mít, kéc ba bước chân. Chả..ằng còn thấy cóc khô gì nỏ!... Vậy mình nghị, thế này nếu cứ đi liều, chỗ vào gốc cây hay lăn cổ xuống hố chết toi mà thôi. Nhân gần đấy có cái hang

đá, mình đành vào ngồi tạm, chất lở sỏi. Chờ đợc ấm chỗ, một oong gấu ngợ ở đầu lù lù dẫn đến... Mình ghét mựt, mặc hăn, mà lão ta thì xem ý cũng coi ngòi nở con mắt, chả thế mà mình nín hôi nép troong lòng hang! Gấu vừa xoay lưng sỏi một lát, lá lau lại động sột sạt..Gùng nỉ ọ! một ông khổng tởng cooloo cũng mò đến ngòi chơi!...

Cái này thật chết á! Mình đành ngòi bẹp dí dấy hết ngày thôi!.. Lại khổ thêm là muỗi đói ở đầu kéo đến như oong, cứ nhè mặt mũi chân tay mình mà đốt nhoi nhói mãi. Thở không dám thơ, cọ không dám cọ. eng em nghị có khổ không nè!...

Ông khán Thi vừa nói vừa nhăn nhó khó khăn, làm cho mọi người không sao nín cười đợc.

Mình tức quá, nghĩ ngay đợc một

mẹo... Eng gấu sơ này tính bần, mình nếu làm thế nào cho hấn phát cáu, tát nhiên hấn choảng eng beo. Lúc xô xát ấy, mình có thể lần đợc. Nghị thế “câu” rút dao lung lúi vào lỗ cho thật boong đoạn gí vào môông eng gấu một cái. Quả nhiên, gấu tức hoộc lên, quay đi quay lại chỉ thấy có beo liền ngờ eng chàng vèn vào đó nghịch tinh. Bèn tát ngay beo một cái đỏ đom đóm mắt.

Tiếng cười như pháo nổ.

Ông khán Thi sẽ cắn môi tức giận. Câu chuyện nực cười như thế mà không khiến nổi bà trương phải động dung...

Peng Lang cũng hiểu ý mẹ. Cô ái ngại Cang Ngrào, không muốn để chàng phải chú ý đến cái thái độ khó chịu ấy, nên cứ nhìn chàng cười nụ, đoạn đứng dậy ra ngoài. Cang Ngrào theo ra.

– Cang Ngrào à, thử nhìn xem còn thấy rõ Pú-nỏi (mặt trời) không nè!

– Peng-Lang ngờ tôi say rượu hẳn. Tôi có bê tha bao giờ đâu!

Thấy chàng chịu khó trả lời câu mình nói bốn, Peng-Lang cười một cách âu yếm, tựa vào vai Cang-Ngrào, nhìn khuôn mặt trời ta, rồi sẽ cất tiếng êm đềm hát:

Yêu nhau thì yêu nhau cho trót,

Mến nhau thì mến trọn một bề,

Bao giờ trâu thấy cỏ mà chê,

*Hương, nai lìa rừng thẳm, bấy giờ ta
hãy quên nhau.*

Cang-Ngrào thốn thức, như say về tình về cảnh.

Rồi hai người yên lặng mơ màng..
Dưới chân đồi, suối lấp lánh chảy như
một dòng lửa. Trên mặt đồng bát ngát,
màu lúa chín nhuộm ánh chiều đỏ rực.
Cả những cây móc thướt tha quanh bờ
ruộng cũng sáng rực như thếp vàng.
Rừng

cây thu bóng, lù lù từng khối xanh đen.
Chỏm núi xa màu phớt tím vẽ một nét
dịu dịu trên nền lòng trai. Trời đất phẳng
lặng như tờ. Không khí sục nức những
hương thơm đặc biệt của đồng ruộng.
Trong cái yên tĩnh của sự vật, người ta
thấy một cảm giác lạ, một cảm giác buồn
nhè nhẹ, chỉ riêng của những buổi chiều
thu nơi hoang tịch.

Rồi vụt chốc, trong thẳm không
gian, xuất hiện vô số những vì sao. Đêm
trường lặng lẽ vào canh. Những sắc
vàng son lần lượt tắt dần. Dưới bóng

xanh xanh, cảnh vật trời nên chập chờn,
mang điều...

Ngoài mặt đồng không mờ mịt, con
tắc kè buông thủng thảng mấy tiếng đều
đều...

Peng Lang thở dài, quay lại bảo
Cang-Ngrào bằng cái giọng ngơ ngẩn:

– Cang Ngrào nhỉ, cảnh đẹp vừa mất
đi, y như là giấc chiêm bao!...

II

Cang Ngrào bước dài nhưng đi chậm. Giọng nói hơi lè nhè mà quả quyết. Để không đâu người ta hay nhầm cái bề ngoài bằng ở đây. Người ở đây trông bộ rụt rè khiêm tốn mà thực ra bản tính cực kỳ ương ngạnh và tự cao.

Trong động không mấy kẻ biếng lười: muốn sống cuộc đời sơn lâm, người dân không thể một phút nào không chiến đấu với cả tạo vật.

Sáng hôm ấy Cang Ngrào dậy thật sớm lên nương gặt lúa.

Bình minh.

Trên cỏ cây tha thướt dấu sương mù.

Những chỏm núi xa vươn lên chân mây phơn phớt hồng, chờ đợi Thái dương. Trong lòng thung, lúa chín gục đầu dưới những hạt sương lấp lánh. Suối róc rách chảy, tung bọt trắng lên những hòn đá phủ rêu xanh. Chim chóc trên cành đua nhau hót. Trong không khí mát dịu thơm tho, vạn vật đều tung bừng với ánh sáng với sự thông thoáng, sự thở hút, sự vẫy vùng giữa cái khung cảnh mỹ miều...

Tuy vậy, một người giản dị như Cang Ngrào không thể đắm đuối trong sự mơ mộng vẩn vơ. Đối với cảnh đẹp ấy, Cang Ngrào chỉ thấy hơn hở tự cao.

Tự cao về nỗi gì? Nào chàng ta có biết. Nhưng mỗi cá nhân há chẳng là cái cùng điểm của cả một giống nòi? Trong tâm hồn người tuổi trẻ ấy có cả cái đức tính kiên quyết, cũng như trong bắp thịt chàng có cả cái sức khỏe của tổ tiên di truyền. Mà cảnh phì nhiêu nọ thì lại chính là cái công phu bao đời tích lũy cho đến ngày nay. Trăm năm về trước, đất này vốn là một cõi hoang vu, một nơi sào huyệt của cầm thú.

Một ngày kia, dân động kéo nhau đến đấy, bói được quẻ tốt, bèn dừng bước phiêu lưu, quả quyết phá thiên hoang làm đất sinh cơ lập nghiệp. Họ xúm nhau chặt cây phá cỏ, đánh gốc bốc trà. Chỗ nào khô khan thì bắc nước vào; chỗ lụt lội quá, xẻ rãnh cho tiêu bớt nước đi. Công cuộc khẩn hoang cực kỳ nhiều kẻ vất vả.

Chẳng kể chi những bệnh tật, những hùm beo rắn rết, chính ngay cỏ cây cũng chưa dễ đã một lần thắng đoạt xong. Hôm nay phát được khoảng đất này, đốt rõ kỹ, rõ sạch mấy ngày sau nom lại, cỏ xanh đã mọc bằng đầu!

Thế mà lâu dần sự chinh phục cũng phải thành công, thì đủ rõ trong cảnh mầu mỡ tốt đẹp kia, mỗi hòn đất, mỗi luống cày đã thấm hết bao giọt mồ hôi, nước mắt.

Cang Ngrào nhìn những ruộng nương bát ngát lấy làm thỏa lòng.

Cuộc chinh phục thiên nhiên, người xưa đã bắt đầu, thì ngày nay chàng đang tiếp tục. Chàng rất tin cậy ở sức mình. Đã đành rằng hiện giờ không cần đến những trận công khai nữa, nhưng lúc nào cũng phải sẵn sàng để ứng phó với

những cái mưu hại ngấm ngấm. Cỏ cây, có lẽ tự biết là con cưng của thợ Tạo, dù sao cũng chẳng cam lòng khuất phục người. Nó vẫn rình những lúc người trẻ nhác, ngấm lên vào giữa hoa màu, lẩn hiếp giống ngô lúa, phủ kín hẳn vườn tược, len lỏi vào cả trong nhà...

Cang Ngrào cũng như hết thấy mọi người đồng chủng vẫn lấy sự cần cù nhẫn nại ấy làm phận sự, lấy sự tự do làm lẽ sống. Những dân tiếp cận ít khi thấy khoe khoang rằng đã chiếm được lòng yêu của một cậu trai hay một cô gái động Đèo Hoa. Mà, chính vì lẽ ấy, cuộc nhân duyên với Peng Lang khiến cho Cang Ngrào bội phần sung sướng. Trai gái một động lấy nhau cội rễ hai bên càng thêm khăng khít trong cái nguồn sâu của giống nòi.

Cang Ngrào vẫn nhớ rằng cuộc nhân

duyên của anh ta và Peng Lang đã bắt đầu cũng chính ở trên nương lúa hiện giờ anh đang gặt.

Câu chuyện gặp gỡ ấy cách đây đã bốn năm tròn.

Nguyên một hôm, cánh nương này vừa phát xong, Cang Ngrào đang cầm cui đánh nốt mấy gốc lau già, anh bỗng nghe tiếng động ngắc đầu trông thì, trên đỉnh gò, Peng Lang đứng lặng nhìn anh, in cái bóng dáng thướt tha trên nền mây trong biếc. Năm ấy, Peng Lang mới mười sáu tuổi, đẹp lắm. Áo xiêm theo chiều gió phất phơ. Đôi nụ hoa rung động dưới chiếc yếm thêu lông lầy. Lần ấy là lần thứ nhất, Peng Lang búi tóc quàng khăn, vuông khăn vải gai trắng nõn viền mấy đường hoa lối triện điệu dàng: Peng Lang đã đến tuổi cập kê. Cô nhoẻn miệng cười:

– Cang Ngrào! Anh làm gì đấy?

Cang Ngrào trả lời ấp úng.

Peng Lang lại gần. Chiếc khăn bịt tóc bỗng bị gió thổi bay xuống đất. Cang Ngrào cúi nhặt đưa trả Peng Lang. Dưới làn vải mỏng, mười ngón tay gập nhau, hai linh hồn rung động...

Cang Ngrào muốn nhân dịp ấy ngỏ lời cầu thân, nhưng chỉ ấp úng được một câu “Pang Lang à!”.

Peng Lang nhìn Cang Ngrào và rút cái trâm ngà đưa cho, đoạn thung thỉnh xuống đồi...

Bốn năm trời! Thời gian chỉ hơi thay đổi cái dung nhan ấy. Peng Lang vẫn thướt tha yếu điệu, xiêm áo vẫn thướt tha theo chiều gió thổi. Đôi nụ hoa vẫn thốn thức dưới làn yếm mỏng và chiếc

khăn thêu vẫn làm rạng rỡ gương mặt
trắng hồng...

III

Ai vợ chồng ông Trương giàu có vào bậc nhất hàng động. Được thế, ai cũng biết là nhờ ở bà Trương, một người nội trợ đảm đang cơ chỉ.

Hiện giờ, chân ruộng cấy, hai ông bà có ngót trăm mẫu, trâu cày năm chục con. Ấy là chưa kể những nương sắn, nương ngô rải rác chỗ một vài mẫu, nơi năm bảy sào.

Mà càng giàu bà Trương càng tham công tiếc việc. Bà biết rằng những của cải thì chắc chắn hơn tiền bạc bỏ hòm, nên vẫn cố sức làm cho mỗi ngày một nhiều một tốt thêm.

Từ sáng sớm bà đã cuốc xới, vun gốc, nhổ cỏ chất đồng phơi khô để rồi đốt lấy tro. Cái vui thích nhất của bà là ngắm nghĩa những thửa ruộng, những cánh nương xanh tốt, không lẫn một sợi cỏ xấu nào.

Trừ những ngày có công việc hệ trọng, thỉnh thoảng nếu ông Trương muốn xới thịt một con gà, con vịt thì lần nào cũng bị bà gạt phắt đi:

– Ông tưởng vợ chồng mình giàu lắm à? Nhờ trời tuy đủ bát ăn thật, nhưng đã lấy gì làm thừa thãi mà ông vội vung tay quá trán!

Ông bà hiếm hoi, chỉ được một mình Peng Lang là gái. Nếu mai kia gả chồng, cơ nghiệp tất sẽ về tay con rể. Vì vậy, bà Trương chỉ ước ao cho Peng Lang một người chồng lắm của, không cần tiêu lạm sang cái gia tài này. Bà rất không bằng lòng Cang Ngrào. Từ sau bữa ăn hỏi, bà lại càng mong có dịp nào phá cuộc nhân duyên tai hại ấy.

Anh chàng kiết xác mừng toại có ngáp ghé Peng Lang, hẳn chỉ vì tiền. Nhưng, hẳn có quyền gì được dòm nom thế? Nhà hẳn, từ cha đến con đều nghèo khổ. Vậy có sao hẳn không an phận? Đồng tiền mồ hôi nước mắt của bà khi nào lọt vào tay những thứ ấy mà hòng!

Peng Lang ở ngoài vào, định mức cháo ngô cho đàn vịt con ăn:

– Dị (mẹ) ngồi làm gì đấy?

– Dị toan ra chợ mua cho con ăn mấy
vuông nhiều che mặt hôm nhà trai đến
đón dâu. Nhưng sau nghĩ kỹ lại thôi...

– Sao lại thôi?

– Vì dị không muốn gả con cho Cang
Ngrào nữa.

– Ai làm thế!...

– Ta làm thế. Peng Lang à, thử nghĩ...

– Con nghĩ rồi. Con xin đoán rằng...

– Đừng đoán ước gì cả!... Hãy cho vịt
ăn đi rồi vào đây dị bảo.

Peng Lang lo ngại, nhưng cũng lại
bếp mức cháo ngô quãi cho đàn vịt đang
rúu rít chờ ăn dưới gầm sàn. Mấy nái
lợn lang ụt ịt lại tranh. Peng Lang phải
vớ cái sào nửa xua đuổi luôn tay đàn vịt
mới được no. Chặt điều, chúng kéo nhau

xuống ngòi bơi lội cho đến chập tối mới về.

– Dị bảo gì con?

– Gùng nỉ ọ (Ối dào!)- Dị quyết không gả con cho cái thằng đồ khốn Cang Ngrào!...

– Cang Ngrào không phải thằng đồ khốn đâu nè!

– Lịch sự và giàu có nhất động, con phải chọn người chồng tương hơn nó mới coi được.

– Cang Ngrào tương lắm!... Cang Ngrào rất yêu con!...

– Yêu của thì có!

– Phấy! Dị nói sai! Dị không biết Cang Ngrào...

– Có, dĩ biết Cang Ngrào là một
thằng ăn cắp!

– Không đâu! Dĩ coóng lão (lầm rồi)!

Hai mẹ con lúc ấy hết như hai kẻ thù.
Một đảng quả quyết bênh vực ái tình của
mình. Một đảng tàn khốc cho thỏa lòng
ngờ ghét. Bà Trương đứng phắt dậy, quắc
mắt nhìn Peng Lang:

– Ủ, tao không phải nói nhiều. Tao là
mẹ, là chủ cái nhà này. Sau khi tao chết,
Peng Lang làm gì tùy ý. Nhưng tao còn,
tao muốn Peng Lang phải vâng lời. Đồ
gái hư! Tao vất vả nuôi con, giờ con khôn
lớn, con cãi vã đẩy chằng?... Gùng nỉ à!
Gia mấn thấy nè (Tôi buồn lắm)!...

Peng Lang ôm mặt khóc.

Ông Trương đi thăm “lần” nước vừa
về, thấy vậy hỏi:

– Cái gì thế Peng Lang?...

Bà Trương rít lên:

– Cái gì à?... Tôi bảo nó... tôi nghĩ kỹ rồi... không bằng lòng gả nó cho Cang Ngrào... nó cãi nhau với tôi... xấu lắm! Mun sả!...

– Phá (cha) xem! Dị bảo Cang Ngrào là đồ ăn cắp, con bảo nội Đèo Hoa chẳng ai bằng Cang Ngrào...

– Ủ, Cang Ngrào nết na, thật thà lắm! Nhưng thôi, Peng Lang hãy xuống bảo nó cho trâu về, cho lợn ăn và đuổi gà vịt vào chuồng đi nè. Để phá nói chuyện với dị.

Cổ họng như thắt lại, Peng Lang gạt nước mắt xuống thang.

Lúc công việc xong, Peng Lang rửa

chân lên nhà, thì cơm phong ba chừng như đã tạnh. Tuy vậy bữa cơm chiều hôm ấy lặng lẽ khác thường...

Trời tối lâu rồi, ông Trương, bà Trương đã đi nằm. Bên cạnh bếp, Peng Lang âm thầm ngồi xe sợi. Cô buồn lắm! Việc nhân duyên của cô ai ngờ bị ngăn trở. Mà cái trở lực chính là dị cô! Peng Lang thở dài bỏ guồng ra ngồi bên cửa sổ. Trước mặt cô là cái lặng lẽ của đêm trường. Trên trời ràn rạt ánh trăng suông, mây đen ngổn ngang từng đám như những con quái vật nằm yên. Dựng lên đàng chân trời, rừng cây biến thành những khối lù lù bí mật. Không khí ráo hoảnh, hơi có tiếng động cũng rung lên như pha lê.

Trên mặt đồng phẳng lặng, mấy khóm cây đứng cù rù...

Peng Lang lắng nghe những tiếng mà phàm người không sinh trưởng ở đây không sao thấy được. Cái tịch mịch vô cùng ấy đối với cô ngấm chứa không biết bao nhiêu tiếng thì thầm kín nhiệm. Ban ngày, tiếng người, vật át đi cả, nhưng đêm xuống cái đại huyền bí lại bắt đầu.

Peng Lang mơ màng...

Thốt nhiên, cô chú ý: xa xa có tiếng chân người đi lại.

Con chó vàng nằm ngoài thính cũng đánh hơi, hậm hực.

Một cái bóng đen lại gần cổng, Peng Lang cúi nhìn: Cang Ngrào! Chắc Cang Ngrào đi canh nương, nhân qua lối ấy, đứng lại nhìn sông cho đỡ nhớ...

Peng Lang bồi hồi cảm động, muốn gọi, muốn nói mấy lời êm ái, chỗ cô ngồi

chỉ cách buông mẹ nằm có một bức phen...

Cang Ngrào đứng lặng một lúc lâu mới thủng thỉnh bước đi, đầu cúi gục, dáng buồn rầu...

Mặt trăng thoáng hiện qua kẽ mây thưa. Sương mù gói cảnh vật trong bức màn xô trắng.

Trong cõi điều hiu, vụt nghe chim từ quy ra rả:

“Quéc quéc!... quéc quéc!...”

Một tiếng bên đông, một tiếng bên tây, hai tiếng gọi của hai tấm lòng cô tịch vượt tìm nhau qua khoảng đêm tăm...

Đôi ta như chim từ quy,

Ngày thì họp mặt, tối đi đặng nào?...

IV

– Peng Lang à, sắp sở (âm địa phương) áo rét đi thôi, mỗ đông rồi!

Thực ra mới cuối thu. Nhưng khí hậu đường rừng lạnh sớm; vả, nói gì thì ông khán Thi cũng trừ hao như thế. Nhân qua đấy, ông ghé thăm ông Trương. Thấy vắng chủ nhân, ông hút xong điếu thuốc Lào, liền vợ vội cái nỏ ra ngay, nói còn phải đi rừng kiếm con gà, con dím gì về làm rau ăn.

– Peng Lang ồ nhé. Gia nình báo chây!

Tiền chân ông khán ra đầu thang, Peng Lang nhìn trên cảnh vật, quả nhiên cái vẻ thắm tươi của những ngày mùa hạ đã tan rồi.

Trời mây ủ rũ, cây cỏ phai màu. Những dải núi xa thăm thẳm, chìm ngập trong khoảng sương mù. Rừng cây lặng lẽ xác xơ. Mặt đồng không phôi gốc rạ, trống rỗng đều hiu...

Thỉnh thoảng, con quạ đen thẳng cánh bay xa, kêu mấy tiếng thì trong tâm hồn người ta cũng như trên cảnh vật, cái cảm giác về sự chết càng băng khuâng, man mác.

Mùa lạnh lẽo sắp tới rồi.

Ngày mưa gió sẽ tiếp theo ngày mưa
gió, triển miên và day dứt.

Cuộc đời rồi sẽ đắm ìa những nước,
giá rét cầm cầm...

Trên nhà, dưới ruộng, ngoài ngõ,
trong vườn, từ chỗ ăn nằm đến nơi
chuồng chạn, hết thấy đều ướt át, nhớp
nhúa, bắn thiu, lầy lội.

Nước làm cho chuột bọt kéo lên nhà.

Nước làm cho áo xông mốc meo, lúa
má nảy mầm đâm mộng.

Nước làm cho củi đuoốc ẩm ướt, rừng
núi khó khăn, cuộc sống gieo neo cơ
cực...

– Ủ, mùa đông sắp tới, nhưng này,
Peng Lang, không xuống thăm ổ gà,
đứng làm gì đấy?

Peng Lang vâng lời mẹ, xuống ổ gà lượm trứng, đoạn, cô thắt dao ra cổng, nói là vào gò kiếm mấy đoạn vỏ khoai. Kỳ thực, Peng Lang đi tìm Cang Ngrào.

Từ khi biết ý bà Trương chẳng ưa mình, Cang Ngrào không thường lui tới nhà Peng Lang nữa, hết sức tránh sự phiền lòng cho bà “mẹ vợ”.

Nhưng Peng Lang... Peng Lang vẫn tìm cách gặp Cang Ngrào.

Những cuộc gặp gỡ ấy chẳng lâu la gì.

Những người suốt đời sống với sự lặng lẽ của tạo vật, có cần chi nói nhiều. Chỉ một vài câu cũng đủ hiểu lòng nhau.

– Cang Ngrào nhỉ, sắp trở rét rồi.

– Không đâu, Peng Lang à... rét thế nào sớm vậy... Sương mù rồi sắp tan...

– Gia sản [Tôi yêu] Cang Ngrào!...

– Gia sản Peng Lang!...

Thế là hai người chia tay, ai về nhà nấy, cũng thốn thức, cũng hờn hờ như đã đứng cùng nhau hàng giờ, đã cùng thề non hẹn biển...

Sau bữa cơm trưa, ông Trương có việc phải sang Xuân Huy, bà Trương ra xem gặt nốt cánh ruộng Cầu Giang.

– Peng Lang ở nhà nhớ đem cái áo bông của dì vá lại mấy chỗ chuột cắn nhé.

– Chém chuối cho lợn ăn xong, con sẽ vá áo của dì.

Bà Trương ra cổng.

Peng Lang xuống nhà làm việc.

Lúc nàng rửa chân lên thang, bỗng có tiếng gọi:

– Trong nhà có ai không?

– Có, hỏi gì?

Ngay cổng vào, Peng Lang thấy một người trai trẻ lạ mặt, đầu đội mũ trắng, mình mặc bộ áo tây vàng, chân đi giày ống, một tay dắt ngựa.

Peng Lang ngần ngừ, sau đánh bạo đi ra. Cô ngỡ nhìn thì thấy người lạ sắc mặt tuy hơi trắng xanh mà có vẻ tươi cười ý nhị, cặp mắt to, đen lay láy và ánh lên như đèn.

Người lạ ngả mũ chào. Cách cử chỉ lễ phép ấy cảm Peng Lang vô cùng.

– Tôi muốn hỏi ông Trương.

- Ông Trương đi vắng rồi.
- Cô có biết lúc nào ông về không?
- Không... tối.

Người tuổi trẻ tiến sát đến trước mặt Peng Lang, nhìn chăm chặp. Cô phát ngượng, quay ra chỗ khác, hai má đỏ hồng. Peng Lang chưa thấy người con trai nào có cặp mắt nhìn êm ái như thế.

– Thừa cô cái, gò sấn ở cánh rừng kia là của ông Trương nhà ta phải không?

- Phải đấy.
- Cả cái đầm lớn dưới chân gò?
- Cả cái đầm.
- Ông nhà ta có định bán hoặc cho thuê cái gò và cái đầm ấy chẳng?
- Tôi không biết. Ông muốn mua à?

– Tôi muốn dựng trên gò ấy một cái nhà để mùa đông thỉnh thoảng có vào đây săn đêm lấy chỗ nghỉ chân.

– Ông thích săn bắn à?

Chàng lạ mặt cười:

– Thích lắm!

– Mai ông lại hỏi phá tôi xem.

– Vâng, mai tôi đến. Nhưng phần cô, cô cũng nói giúp tôi nhé.

– Nói giúp ông? Tôi biết thế nào mà nói giúp được. Tôi quen biết ông bao giờ!...

Peng Lang lúc ấy đã hết rụt rè, nhìn thẳng vào mặt người lạ.

– Cô không quen tôi nhưng tôi quen cô lắm!...

– Mai ông cứ chịu khó đến nói chuyện với phá tôi lần nữa.

– Chịu khó? Cô làm như tôi ở tỉnh vào đây vất vả lắm?

– Đường xa mà khó đi thật đấy chứ.

– Đường xa đã có ngựa. Vả lại, cô không biết đó thôi, tôi mến cảnh Đèo Hoa, vì Đèo Hoa có một vài vật quý giá vô cùng...

Peng Lang ngạc nhiên hỏi:

– Vật quý giá ấy là...?

–... là cặp mắt đẹp nhất đời của Peng Lang!

Cô then đỏ mặt. Chàng trẻ tuổi mủm mỉm cười, nhảy lên lưng ngựa đi thẳng.

Peng Lang nhìn theo. Chưa bao giờ cô nghe ai nói với mình như thế. Người ta lại biết cả tên cô nữa!...

Peng Lang cảm động, linh hồn nàng như thoảng qua một trận gió xuân. Cô nghĩ đến những câu nói của Cang Ngrào so với lời người lạ, một đàng êm đềm khéo léo, một đàng thô kệch nặng nề biết chừng nào! Cô ngẫu nhiên so sánh như thế, chứ thực ra chẳng có ý gì. Ô! Cang Ngrào hãy yên lòng. Cang Ngrào có thể yên lòng được!

V

Những lời nói của chàng trẻ tuổi chốc chốc lại văng vẳng bên tai Peng Lang.

Cô thú thật với lòng rằng những lời ấy đã cảm động cô một cách dịu dàng thấm thía, đã mở cho cô một thế giới lạ, có những hương sắc tân kỳ...

Sáng hôm nay, tưởng rằng cái cảm giác say sưa lúc đầu đã qua, mình đã trở

về với khung cảnh cũ, Peng Lang cố làm mặt thản nhiên:

– Chà! Dù sao anh chàng ấy cũng chỉ là một “người lạ”.

Một người lạ! Nghĩa là một người tính tình khác, ý nghĩ khác, thói quen khác, tiếng nói khác, tóm lại là một người cô không sao hiểu được.

Nghĩ vậy Peng Lang nhất định quên chàng trẻ tuổi, chẳng thèm nhớ rằng hôm nay chàng lại đến. Phải, khi nào vì một người lạ mà Peng Lang thay đổi cả thói thường!...

Peng Lang ngồi cạnh cửa sổ để quay guồng. Mười ngón tay mềm mại như tranh vẽ trắng với sợi bông.

– Ông Trương có nhà không?

À, người lạ đến đây! Nhưng Peng Lang vẫn ngồi không động.

Ông Trương đáp:

– Có... mời ông khách lên chơi.

– May quá, chẳng hay cô em đã thừa chuyện cùng với ông về việc tôi đến hôm qua?

– Có, Peng Lang cũng nói qua với tôi...

– Thế ý ông?...

– Ông hãy ngồi chơi đã... Peng Lang ọ, ao num mà nè!

Peng Lang dùng tay guồng đứng dậy, xách bình nước đổ vào chiếc ấm đất để lên kiềng đun. Ông Trương lảng lẳng lấy mũi dao cạo những tàn thuốc dính trong lòng điều can, đoạn với cái hộp đồng mắt

cua, nhúm ít thuốc nạp vào điếu, gấp hòn than đỏ để lên châm, ghé môi bầm bập hít mấy hơi dài... Cặp mắt lơ lơ nhìn làn khói tỏa, ông Trương hình như đã quen người khách lạ...

– À, ông muốn tôi nhượng lại cái gò sản và cái đầm ở trong rừng kia cho ông?

– Phải, tôi mong rằng...

– Tôi cũng chưa nói hẳn là thuận hay không... để còn xem đã...

– Ông nhượng hẳn hay cho thuê cũng được.

– Chỗ ấy bán tốt lắm... tôi cũng có khẩu súng một lòng... Ông ở ngoài tỉnh à?

– Tôi ở ngoài tỉnh, là chủ hiệu Đức Lợi... Này, nhưng ông định thế nào?

– Không, nghĩ kỹ ra, tôi không muốn nhượng hoặc cho thuê chỗ đó... Nếu tôi nói giá tiền cùng ông... cũng là một cách từ chối mà thôi.

– Thì ông cứ nói xem.

– Nhượng đứt thì phải sáu chục...

– Vâng, sáu chục.

Ông Trương giật mình. Sao? Không do dự, không so kè, ông khách lạ thuận mua ngay cái gò sỏi và cái đầm nọ những sáu chục bạc à? Nếu ông ta chỉ trả độ mười lăm đồng...

– Ông mua thực đấy chứ?

– Tôi xin trả tiền ngay mà lại.

– Nể lời ông quá... Để tôi làm văn tự đã!

– Không cần.

Ông Trương trở mắt lên nhìn.

– Chỗ thực thà tin lời nhau là đủ mà!...

– Ô, ông tử tế quá! Mời ông xơi nước.

– Mời ông... Tôi muốn phiền ông đưa tôi ra gò xem. Mọi khi tôi chỉ nhìn qua vì không biết lối vào.

Ngoài cổng có người gọi:

– Ông Trương! Ông Trương! Đi thôi nè!

– Tôi không dám sợ khó, nhưng ông xem, tôi còn bận chút việc phải đi ngay bây giờ. Ông đi một mình vậy, cứ theo con đường bờ ruộng kia... đường quang lắm!

Ông Trương nói đoạn, vớ chiếc khăn xanh quấn vội lên đầu. Hoài Anh, chàng trẻ tuổi, cũng đứng dậy rồi hai người cùng xuống thang ra cổng. Đi được một quãng, không biết chàng nghĩ thế nào lại lộn lại, trèo lên nhà, hỏi Peng Lang rằng:

– Cô có thể đưa tôi vào xem gò được không?

– Phấy, ai đi thế!

– Cô trở hộ tôi con đường vào đấy vậy.

– Phá tôi nói, ông chưa nghe ra à?

Cô nói đoạn bước ra sàן phơi, giờ tay trở con đường nhỏ theo bờ suối chạy mất hút vào rừng. Peng Lang trở thật xa, Hoài Anh nhìn thật gần, nhìn cặp má hồng hồng dưới lượt tơ mịn, nhìn tia mắt nồng nàn như đốt lòng người...

– Ông cứ theo con đường kia thôi mà.

– Vâng, cảm ơn cô.

– Ông định làm nhà ở trên gò thật sao?

– Thật!

– Rồi ông đem cả nhà vào đấy chứ?

– Cả nhà! Cô làm như tôi đã có vợ con hàng đàn hàng lũ rồi ấy! Tôi chỉ có một mình. Còn cửa hiệu và đầy tớ thì vẫn để ở tỉnh.

– Tôi biết đâu!

Hoài Anh bỗng đột ngột:

– Peng Lang bao giờ lấy chồng nhỉ?

Peng Lang đỏ mặt:

– Ông này!...

– Đẹp như Peng Lang mà chưa chồng à?...

– Ông chế tôi?

– Đứa nào chế cô thì trời đánh! Tôi mến cô lắm. Ngày hôm qua, lúc ra về, cô có biết tôi nghĩ gì chẳng?

– Không!

– Tôi nghĩ rằng, nếu cô chưa lấy chồng thực là may quá. Con trai ở đây trông như ngợm cả, không xứng đáng làm...

– Ông bảo con trai ở đây như ngợm cả à? Cang...

Hoài Anh biết mình nói lỡ, vội lảng sang chuyện khác.

– Này ông! Ông bảo con trai Đèo Hoa như ngợm cả... Thế ngộ ai bảo con gái ngoài tỉnh là đồ mất nết cả thì ông nghĩ sao?

– Tôi nghĩ... cũng có lẽ!

Peng Lang đã giận lại ngạc nhiên quá. Cái tình liên lạc đối với người cùng xứ sở ấy cô thực không hiểu.

– Sau này ông định lấy vợ tỉnh hay lấy vợ nơi khác?

– Lấy đâu được người vợ tốt thì thôi, dù có phải bỏ tỉnh đi xa như vào các làng chẳng hạn.

– Tôi thì không bao giờ bỏ động Đèo Hoa.

– Cái đó là ý riêng của cô, nhưng sự thực thì chưa chắc.

– Ông nói thế nào? Chưa chắc à? Người Mán chúng tôi chẳng khi nào ra khỏi rừng xanh... à, nhưng thôi, ông đã nhớ đường vào gò rồi chứ?...

VI

Ồi!... khô... ông có đàn lợn (lợn) nào tốt bằng cái đàn lợn dà (nhà) tôi. Nó ăn rõ điều [nhiều], hình dư đồ dau xem con nào đợc làm thịt tước (trước) để cới Cang Ngrào vậy!...

Ngồi lên những bó củi, những trũa gỗ đặt quanh cái bàn rất thấp, mọi người đang uống rượu mừng cơm mới ở nhà cụ tổng Khoan.

Mặt bàn phủ lá chuối đầy ộn những thịt lợn thái to bằng cái lược thưa, những đồng muối ớt, những bát canh bí, những nắm cơm nường và những quả bầu đầy rượu.

Ông Trương, ngồi cạnh cụ tổng, lúc đó đã say, mặt tía hắt, mắt lơ đờ. Nghe cụ tổng nhắc đến việc cưới Cang Ngrào, trên nét mặt ông bỗng thoáng có vẻ buồn bực. Ông giận bà Trương cố tình gài quả cuộc nhân duyên đã gài mỹ mãn ấy.

– Ủ, con lợn đầu đàn bỏ sỏ, bỏ lòng còn đợc [đượ] đến ngót tạ... Kể nó cũng thực thà lắm, ăn cổ mình, nó mốn giả nợ [nợ] mình lá vè [lấy về]...

Ông Trương thì khoe:

– Lúa nhà tôi, mùa này thực không

đủ chỗ chứa... Gùng nỉ ọ, năm nào cũng thế thì...

– Còn tôi, – ông khán Thi ngoạm cả một khúc dồi, ngồm ngoàm nói – không thấy năm nào săn bắn khó khăn bằng năm nay!... Hươu nai, gà vịt, hình như sợ mình trốn đâu mất cả!...

Mọi người, nghe ông khán nói thánh, chợt nhớ đến câu chuyện hùm gấu đánh nhau, đều bật cười.

Peng Lang cau mày nghĩ ngợi, nào chuyện dị cô ngăn trở việc nhân duyên của cô với Cang Ngrào; chuyện anh chàng lạ mặt ngoài tỉnh đã gọi trai Đèo Hoa là một lũ ngợm, chuyện Cang Ngrào bị hắt hủi vì chẳng giàu có bằng ai...

Bấy nhiêu tâm sự ngổn ngang, khiến cho Peng Lang không giữ nổi vẻ buồn rầu hiện trên nét mặt.

– Peng Lang à!... Ngồi ăn với Peng Lang, «gia» vui sướng lắm nè... cứ nhìn nhau cũng đủ no.

Peng Lang nhìn Cang Ngrào một cách ái ngại:

– Gia [tôi] cũng vui sướng lắm, Cang Ngrào ọ!

Ông khán Thi nháy mắt bảo hai người:

– Eng chị vui lắm à?... công cổ con lộn đấy nè!

Nói đoạn ông bê cả một cái chân giò đưa lên miệng gặm.

Peng Lang đỏ mặt!

– Phấy! Ông khán cóong lão bệ!

Cang Ngrào nắm tay Peng Lang cười:

– Gia sản mê!

Cô gục đầu vào vai anh, âu yếm:

– Gia sản Cang Ngrào!...

Trên mặt bàn, thịt, lòng, xôi, rượu kế tiếp nhau hết nhanh như biến. Cái vui trong cuộc rượu đó là cái vui nặng nề thô kệch của một hạng người còn dã man.

Cụ tổng đứng dậy, khật khưỡng nói:

– Vôống rượu mừng côm mới mà không hát à?

Dứt lời, cụ cất cái giọng lệnh võ hát bài tả cảnh làm ruộng:

Giào ching giể...

Nào chá tàng tô man mô oa tê...

– Phấy! Hát thế không vui đâu nè. Để yên nghe câu này nhé!

Tài sản bản... nhưng ông khán Thi
ta...

Suốt đời nghề... ềo kh... ó... ó...

Của troong dà chỉ co... ó... ó... nái lộn
lang...

Mắt thì híp... bụng thì oỏng, lại gày
làng dàng.

Mà tít cũng ơng ơng như... bà
khán!...

Mọi người cười sặc sụa...

Bà khán thì nhăn mặt lườm chồng:

– Coóng lão nè!... để cho Cang Ngrào
hát!

– Vầy, bà khán không thíc nghe ông
khán hát à?

– Cang Ngrào áy dủng pây!...

Cang Ngrào vốn nổi tiếng về cái giọng hát náo nùng làm cho người nghe dễ cảm. Anh hát một cách tự nhiên, không lấy giọng điệu gì cả, hình như cần phải giải tỏ những tình tự chứa chất trong tâm hồn.

Cang Ngrào ưa nhất bài hát kể tâm sự một chú quyền bị tình nhân phụ bạc:

Xưa có anh Tô Chố,

Mãn việc quan ngày nọ về làng.

Mừng làm sao!... Lại gặp Găng Phẳng,

Anh chẳng biết... Găng Phẳng đà phụ nghĩa.

Găng Phẳng ném bỏ hết thể xưa,

Đau và giận, Tô Chố ngẩn ngơ buồn bã...

Lên rừng xanh, hoa xưa rơi lả tả,

Xuống bờ khe nước cũ đã khan
dòng...

Gắng Phẳng ơi!... Nỡ phụ lòng!...

– À nỏ, Cang Ngrào áy dửng mẩn
thầy nè! Cang Ngrào hát buồn lắm nhỉ!

Mọi người cùng khen một câu gọn
gàng thành thực đủ diễn được cái cảm
giác chung.

Peng Lang cúi đầu, gạt thấm nước
mắt. Cô tự nghĩ “cái anh chàng mặt xanh
ở ngoài tỉnh, nếu được nghe Cang Ngrào
hát hay thế chắc chẳng còn dám bảo là
ngợm nữa”. Cô đổ ghét anh và càng yêu
mến Cang Ngrào vô hạn.

Trời xế chiều.

Mọi người còn ngồi chuyện vãn. Peng

Lang cáo tù về trước, lấy có còn phải đỡ mẹ, xem việc vặt ở nhà. Cang Ngrào biết ý, đứng dậy theo ra...

– Cang Ngrào à! Sao hay hát những câu rút ruột thế?

– Gia [Tôi, con] quen nết đi rồi!

Hai người rất thông thả, vì thời khắc đó là cái thời khắc thần tiên.

Khi ra đến bờ suối, Peng Lang ngồi lên một tảng đá lớn, nói rằng:

– Ta ngồi đây nói chuyện đã chú?

– Ủ!

– Giờ Cang Ngrào lại hát đi, hát cho gia nghe một mình.

– Cang Ngrào bằng lòng lắm, Peng Lang à!

Rồi Cang Ngrào khẽ cất tiếng hát, như thốn thức giữa cảnh yên tĩnh nên thơ...

Mừng làm sao!... lại gặp Găng Phẳng.

Anh chẳng biết, Găng Phẳng đã phụ nghĩa...

Đằng xa, mõ trâu rung lốc cốc, điểm theo tiếng hát bằng cái dịp cổ lỗ buồn tênh...

Lên rừng xanh, hoa xưa rơi lả tả,

Xuống bờ khe, nước cũ đã khan dòng...

Găng Phẳng ơi!... Nỡ phụ lòng!...

Cang Ngrào hát xong, cúi nhìn Peng Lang. Hai tay ôm mặt, Peng Lang thốn thức khóc thầm...

– Peng Lang đừng làm thế!

– Cang Ngrào à!... Mai sau dù có xảy ra sự gì đi nữa thì Peng Lang cũng chỉ yêu mến, chỉ một lòng với Cang Ngrào mà thôi!...

VII

Quần xắn móng lợn, bùn lấm bết, vai đeo khẩu súng một nòng, ông Trương lại gần thang, nghiêng bâng nước rửa vôi chân tay, đoạn tắt tả lên nhà.

Bà Trương đang dọn cơm.

– Trời sao mưa mãi, phá nhĩ?

Nhưng, lúc đó nào phải lúc nói chuyện thời tiết! Ông Trương còn có điều gì quan hệ hơn:

– Ta vừa ở gò sẵn về...

– Vầy nỏ!

– Gùng nỉ lồi!... Quá lắm!

Phàm đã than đến câu đó, tất ông Trương bị sự cảm kích rất mạnh.

– Cái gì thế?

– Anh chủ hiệu Đức Lợi sang quá, nhưng chẳng biết cóc gì cả! Dựng một cái túp để lấy chỗ thỉnh thoảng vào săn bắn đêm, dì có biết anh ta làm thế nào không?

– Không.

– Anh ta xây hẳn một tòa nhà... một tòa “lâu đài” như người tỉnh thường nói. Cái ấy mà gọi là cái túp! Phấy! Nó chính là một cái nhà ở sang trọng!

– Thật à? Có lẽ người ta làm nhà ở thật đấy.

– Ngoài tỉnh thiếu gì chỗ ở tốt lại phải vào tận đây?

– Người giàu họ hay thế! Ngoài cửa hiệu ở tỉnh, người ta muốn có một chỗ nghỉ ngơi vắng vẻ biết đâu.

– Hay là thế chẳng, chứ bảo đấy là cái túp tạm thì ai mà nghe được! Cái nhà xinh thật: Tường đắp bằng đất quét vôi vàng, mái lợp tranh dày, cửa lớn cửa sổ y như cái nhà tây vậy...

–Ồ, nỏ!...

Xong bữa cơm, bà Trương tò mò quá, vội vàng thắt dao đi xem. Bà rủ Peng Lang cùng đi, nhưng nàng từ chối.

– Gia không đi đâu, xem lúc nào cũng được.

Thực ra thì Peng Lang nhút nhát. Cô e ngại gặp mặt chàng trai tuổi trẻ chẳng. Nếu để cho người ta ngờ được rằng mình thóc mách thì xấu hổ biết chừng nào!

Vả lại, lúc ấy trời đang mưa gió. Ông Trương ở ngoài về mặt còn tím ngắt, ngón chân ngón tay còn cồng đờ...

Vừa lên đỉnh gò, bà Trương cũng kêu:

– Gùng nỉ lỗi!... Quá lắm nỏ!

Bà gặp Hoài Anh đang đốc xuất đầy tớ khuân các vật dụng lên nhà. Chưa bao giờ bà Trương thấy lắm cái đẹp và quý giá như thế. Vì vậy, khi về đến chân thang, bà đã nhiệt liệt tán dương sự giàu có của Hoài Anh.

Nếu Peng Lang được xem... ô lô... ối!... không nói hết được!...

Rồi, bà làm ra vẻ chảnh mắng, bảo Peng Lang rằng:

– Dị có gặp cậu ta ở đấy. Người trẻ tuổi mà tử tế quá thật! Mình nếu giúp đỡ được cậu ta việc gì, tưởng chẳng nên tiếc công.

– Cái đó đã hẳn!

– Cậu ta muốn tìm người quét dọn nhà mới. Ta đã hứa cho con sang giúp...

– Dị ạ!...

– Đây, cậu ta gửi dị cái chiếc chìa khóa này.

– À, thế thì được!

Đã giao chìa khóa cho bà Trương, Hoài Anh tất không có đấy nữa. Peng Lang có thể đến xem cái nhà kỳ dị kia được. Vả, giờ thì Peng Lang không tức

giận chàng trẻ tuổi mặt xanh ấy nữa. Hôm qua, Hoài Anh chẳng đã khen ngợi Cang Ngrào đã làm cho cô một cái chap trầu sơn đỏ. Đáp lại sự tử tế ấy, cô có giúp đỡ người ta một chút cũng là phải.

Sáng hôm sau, Peng Lang lên đến nhà mới cũng giật mình kêu:

– Gùng nỉ à!...

Tuy đã nghe cha mẹ nói nhiều về cái nhà đẹp nọ, Peng Lang vẫn lấy làm ngạc nhiên quá đỗi. Cô không thể tưởng tượng ra một sự lạ thế. Ngay lúc nhận chiếc chìa khóa tây bóng nhoáng nọ, Peng Lang đã có một cảm giác không thể nói. Ở trong động, cửa ngõ chỉ cài then tre.

Tay run run, cô mở cửa bước vào trong nhà. Ủ, phải có người xếp dọn

thật, vì những rơm khô, những giấy lộn bừa bãi. Ở gian giữa, quay lưng vào vách, Peng Lang thấy một cái gì như cái hòm gian kiểu rất lạ, cửa lồng kính, nhìn qua bên trong có vô số những cái chén bằng thủy tinh, những bao chè tàu, những chai nước xanh, đo đỏ.

Phía trước cái hòm kỳ quặc ấy, kê một bộ bàn ghế vuông và thấp lè tè. Trên mặt bàn để một cái khay tròn đựng ba cái chén lớn nhỏ khác nhau với một cái đĩa, Peng Lang đồ là bằng vàng. Trong mỗi cái ghế lót một chiếc nệm đỏ thêu hoa.

Hai gian cạnh đấy, một bên kê giường tây, màn nệm trắng tinh, và một cái giá chậu; một bên để chiếc ghế mây dài; giữa lòng gian và một cái tủ kính sát lưng vào đầu hồi, trong chứa đầy những cái gì như những quyển sách của Sa thúng (thầy

cúng) nhưng dày hơn và có bì xanh đỏ in những cái dấu ngoằn ngoèo.

Ngoài ra, mỗi chỗ để một ít các đồ lặt vặt, những hộp bột ngũ sắc, những chai “dầu lạc”, một cái yên ba chân và mấy bức vải, trên vẽ những người con gái áo xống nom hệt như lối ăn mặc của chị em trong động...

Peng Lang lấy làm bỡ ngỡ quá. Mỗi vật trong nhà đó, Peng Lang đều coi như một cái bí mật hay hay... Lần ấy là lần đầu tiên Peng Lang thấy cách sinh hoạt khác hẳn với đời mình. Cô không bao giờ tưởng tượng rằng người ta lại có thể có được những thứ tốt đẹp như thế để mà dùng. Mới ngày hôm qua đây, phàm cái gì ngoài thế giới Đèo Hoa, Peng Lang đều không cần biết, mà cũng chẳng bao giờ ngờ đến. Nhưng nay, thốt nhiên,

hàng trăm cái ý nghĩ mới lạ bỗng đua nhau kéo vào trí não cô...

Peng Lang mở cửa sổ nhìn ra ngoài. Trên mặt đầm, mưa bay mù mịt. Cây cối ủ rũ, chốc chốc rừng mình trước làn gió lạnh thì lại tuôn những giọt nước nhỏ rào rào. Cuộc đời bên ngoài sao mà nhọc nhằn, cực khổ, thảm đạm, ủ ê! Chẳng bù với trong nhà này, mỗi vật đều như một bài hát nhỏ ca ngợi sự an nhàn sướng thích.

Peng Lang nghĩ lẫn thân:

– Tại sao ở đây, bọn ta sống vất vả thế mà nơi khác, họ lại sung sướng dường kia?

Câu hỏi ấy, Peng Lang không đáp. Nó chỉ lướt qua ý nghĩ cô. Tuy nhiên, ta có thể đoán trước rằng rồi nó sẽ ăn sâu

in chặt vào não chất người thiếu nữ sơn lâm kia, cũng như cỏ xấu lan đầy ruộng lúa... Peng Lang lại chợt nghĩ đến Cang Ngrào, rồi qua cảnh gió mưa nọ, cô cố tưởng tượng ra một ngày hè nắng ấm. Lúc ấy, lúa đồng vàng rực, Peng Lang còn cần gì phải thèm muốn cái số phận của ai ở những chỗ xa xôi...

Peng Lang nhặt nhanh những rơm, giấy, quét tước cho sạch sẽ, đang làm thì cửa vào xịch mở:

–Ồ hay quá!.. Cô lại làm ơn thu vén cho thì còn gì bằng!

– A lỗi! Ông... sao ông vào được đây?

– Tôi mở cửa vào chứ sao nữa!

– Nhưng, chìa khóa đây kia mà!

– Đấy một, đây một chứ sao!

– Ô...

Hoài Anh bật cười vì cái vẻ mặt ngớ ngẩn của Peng Lang.

– Xong việc rồi, tôi về đây.

– Thì cô hãy thông thả đã nào. Tôi còn muốn nhờ cô một việc này.

Hắn vừa nói vừa kéo ghế mời Peng Lang ngồi, đoạn mở buffet lấy chai rượu quýt rót ra hai cốc nhỏ bưng để lên bàn.

– Cô uống chơi với tôi cốc rượu.

Peng Lang nghi ngại:

– Mời ông... tôi không quen.

– Cô thử nếm xem, tốt lắm!

Bị nài ép mãi, Peng Lang nhấp thì thấy mùi thơm vị ngọt khác hẳn thứ rượu ngô vẫn dùng trong động.

– Tốt thật nhỉ!

– Vâng, tôi bảo tốt lắm mà lại...
Những khi cô lại đây xem nom giúp, xin
mời cô cứ tùy tiện mà dùng.

– Tôi không lại luôn đâu.

– Sao? Tôi định giao cho cô trông coi
giúp cái nhà này, cô từ chối à?

– Tôi chỉ giúp ông đến lúc thuê được
người thôi.

– Thì hãy cho đến ngày ấy.

– Thôi, tôi đi về đây, ông nhé?

– Sao Peng Lang vội thế! Bao giờ cô
lại lại?

– Năm hôm một lần tôi quét dọn hộ
ông. Mà lần sau lại đây, tôi sẽ dắt Cang
Ngrào theo một thể cho Cang Ngrào
xem...

- Ô hay! Cang Ngrào lại đây làm gì?
- Ông không muốn để Cang Ngrào đến đây à? Từ hôm tôi đưa Cang Ngrào làm quen với ông, thấy nói ông hay săn bắn, Cang Ngrào thích lắm mà!
- Tôi không ưa tiếp người lạ.
- Tôi cũng lạ chứ?
- Cô khác.
- Vậy thôi, chào ông.
- Peng Lang!...
- Cái gì?
- Tôi xin cảm ơn Peng Lang đã đến đây.
- Ông cảm ơn dị tôi thì phải, vì dị tôi sai tôi lại hộ ông đấy.

Nói đoạn cô mở cửa xuống đồi.

Hoài Anh nhìn theo hồi lâu, thở dài quay vào nằm lăn trên ghế mây, đánh diêm châm thuốc hút...

*

Tuổi trẻ, tự do vì cha mẹ đã mất cả, nhà giàu, thích săn bắn, ưa mỹ thuật, Hoài Anh sở dĩ lần mò vào tận đây chủ ý là tìm một chỗ phong cảnh đẹp, dựng một nóc nhà xinh xinh, rồi những khi nhàn rảnh vào đọc sách, vẽ tranh, nghỉ ngơi mơ mộng hoặc lần theo dấu vết của thú nội chim rừng...

Chàng có ngờ đâu từ bữa gặp Peng Lang, được ngắm một cái vẻ đẹp của rừng xanh, tấm lòng chàng bỗng thắc mắc tơ vương...

Hoài Anh băn khoăn lắm. Không biết đối với người thiếu nữ sơn lâm kia, mình chỉ bốn cột hay đã mắc sâu vào cạm bẫy của ái tình? Ngoài tỉnh thiếu gì gái đẹp, nhưng xưa nay chàng có lưu ý đến ai bao giờ?...

Mà Peng Lang chẳng qua chỉ là một cô Mán.

Cũng như cảnh vật nơi cô sinh trưởng, Peng Lang tính tình cổ lỗ, mọi rợ quá, thực thà đến nỗi thành ngơ ngẩn. Cô có cái tâm hồn của cây sậy, chỉ một con chim sâu bay vụt qua cũng đủ làm cho rung động ngay lên. Cô lại có cái vui của con khướu, tuy nhớn nhoe cười cợt nhưng hồ ai lại gần là bay vụt đi xa... Thế thì yêu Peng Lang, Hoài Anh sẽ chẳng bị coi như một anh chàng hiểu dị nực cười?...

Khói thuốc từ từ bay bổng lên trần nhà... Tro tàn lả tả trong lòng đĩa. Càng cố nhìn rõ tâm sự mình, Hoài Anh càng thấy mờ ám cả tư tưởng...

VIII

Nào Tsà!

Ngày tết đầu năm. Cái ngày trăm công nghìn việc đều xếp xó cả. Người ta bày ra hội hè đình đám, chè rượu từng bưng để chung vui cùng vạn vật. Cái ngày mà linh hồn trai gái thanh niên thốn thức rung động theo tiếng khèn điệu hát, như cùng hòa với khúc nhạc xuân tình đầm ấm trong thiên địa gian. Cái ngày mà sương mù khí lạnh tiêu tan

đi như một giấc mộng mê lương...

Cái ngày long trọng ấy, từ sáng sớm, người ta đã kéo nhau đến bãi đất phẳng ngay trước nhà cụ tổng để dự cuộc tung “còn” năm mới.

Cảnh bãi “còn” mỗi lúc một ồn ào náo nhiệt. Vì không những dân động Đèo Hoa lấy làm một cái bốn phần thiêng liêng phải đến dự cuộc, mà ngay cả những người ở các vùng lân cận cũng chẳng quản băng rừng vượt suối tìm lại mua vui.

Các khu rừng chung quanh kế tiếp nhả ra những lớp sóng người cuộn cuộn, tràn lan... Trên nệm gấm thiên nhiên xanh dịu, áo xiêm, khăn yếm rõ ràng san sát đủ các màu vẽ kỳ lạ.

Đàn ông con trai, người nào cũng

to lớn khỏe mạnh. Đầu họ quấn những khăn vải chàm mới tinh, hoặc thêu những đường sóng ngũ sắc, hoặc đính những bông hoa tròn bằng bạc. Mình mặc áo xanh dài viền ngũ sắc, chân bó kha cắt hồng. Người nào cũng thắt dao, cài trong những vỏ gỗ hị trở hoa, vai thì đeo kèn lau buộc bằng dây chỉ sắc sỡ.

Đàn bà con gái, đứng quây thành từng bọn, mặn mà tha thướt như những khóm hoa quý trong một cảnh vườn thượng uyển. Trên những mái tóc mây bóng nhoáng, những chiếc khăn thêu quấn chênh mảng mà hữu tình. Cũng có người để đầu trần, chỉ cài sơ mấy cánh hoa rừng, nom lại càng mỹ miều khả ái vì đã phô hết được cái màu da đậm thắm, những cái trán sáng sữa, những cặp má hây hây, những nụ cười tươi, những cặp mắt lóng lánh dưới những nét liễu cong...

Cổ và cổ tay người nào cũng nặng trĩu những vòng bạc, phản ánh chiều dương, lập lòe rục rỡ. Tiếng chim sang sảng hòa với giọng nói dịu như hơi xuân, với tiếng cười giòn như pha lê, thành một thứ âm nhạc kỳ tuyệt...

Trên bãi cầu, người đến đã đông lắm. Mấy ông đàn anh lúc đó mới từ trong nhà cụ tổng kéo ra. Cụ tổng Khoan, người già tuổi và danh vọng nhất, cầm một nắm hương đi đầu. Theo sau là hai đứa đồng nam đồng nữ, mỗi đứa một cái khay gỗ trên để tám quả “còn” làm bằng mo cau cắt tròn như đồng bạc, giữa cầm mấy chiếc lông gà nhuộm phẩm ngũ sắc.

Cụ tổng làm lễ khai cuộc, đọc những lời khấn trời, khấn đất, khấn núi, sông, thần, thánh. Tà ma có thể giáng phúc, chiêu họa cho người. Rồi cất cái giọng nghiêm trang đỉnh đạc, cụ hát một bài ca

về tôn giáo, một bài Tụng thần ca rất cổ, truyền lại từ mấy mươi thế kỷ nay. Bao nhiêu kèn lau nhất thời họa theo... Đám đông im lặng đến nỗi con muỗi rừng bay nghe tiếng.

Hát xong, cụ tổng điểm những người dự cuộc bắt sắp thành hai hàng, nam đông, nữ tây, đoạn trao cho mỗi bên tám quả cầu xanh đỏ.

Trai gái cứ mỗi bên một cặp, lần lượt tiến ra giữa bãi đua tài. Cuộc chơi phẳng phất như ta chơi quần vợt, chỉ khác cái là họ giao cầu bằng tay. Bên nữ giao trước. Bên nam phải đón cầu trả hắt lại, cứ như thế độ mười lần. Bên nào để cầu chấm đất là thua. Mà, hể thua, tất phải trệt khăn, tháo vòng nẹp phạt, chờ lúc tan cuộc mới lấy về.

Bên ngoài, khán giả hò reo khuyến

khích, tiếng vang động như một cảnh chiến trường. Thấy ai đánh hay, họ gọi tên để khen ngợi. Ai bị hụt thì họ chê cười nhạo báng kỳ cho đỏ mặt tía tai. Những đấu thủ, vì vậy, phải hết sức trở tài. Mà cả hai bên đều càng đánh càng dẻo, chạy nhảy càng lanh lẹ, cuộc chơi càng hăng hái vô cùng.

Cứ hết mỗi ván thì sau tiếng hoan hô nhiệt liệt của công chúng, bao nhiêu kèn lau lại cử một khúc mừng phe đắc thắng...

Trong đám đông ai cũng vui cười ấy, Cang Ngrào thành ra một kẻ lẻ loi. Anh thần thơ khắp bãi cầu, chỗ nào các cô tụ họp, anh cũng lần đến tìm tòi. Hơi thấy bóng người thiếu nữ nào ở xa đi tới, trái tim Cang Ngrào cũng đập thành thành, hy vọng rằng bóng thướt tha kia tức là người mình đang mong đợi...

Ô hay! Sao Peng Lang không đến?

Peng Lang không đến thì Cang Ngrào vui với ai?

Anh nhớ rằng cũng ngày này năm ngoái, khi hai người chưa hỏi nhau, Peng Lang đã đến bãi “còn” sớm nhất, để tặng anh cái nụ cười đầu tiên của mùa xuân mới.

Sau, Cang Ngrào không thể gan được nữa, chạy lại hỏi ông Trương:

– Con không thấy Peng Lang đâu?

– Ừ nhỉ! Chẳng biết sao nó không đến, lại bận việc gì hử.

– Ngày hôm nay còn ai bận việc gì nữa!

– À thôi! Có dễ Hoài Anh vào mừng tuổi, dì nó bắt ở nhà dọn rượu...

– Hoài Anh?

– Ủ... Cang Ngrào đã thấy cái nhà của cậu ta ở gò Sấn chưa?

– Có, con thấy một lần.

– Ô nỏ, sang trọng quá đi mất!

Cang Ngrào yên lặng.

Thốt nhiên, pháo nổ vang trời. Cuộc đánh cầu đã kết thúc. Trai gái đôi nào cặp ấy, kèn hát tự tình với nhau...

Em đừng thẹn,

Em đừng quá ngại ngùng!

Anh cũng như gà sống kia đi dạo khắp vùng,

Gặp gà mái trên mặt đồng, đang bới đất.

Gà sống lại ra chiều hấp tấp,

Bối chân rơm, nhật thốc gọi vang lên!

Hể có đôi, muôn việc đều nên,

*Vật vô tri còn biết vậy, đáng khen
chẳng là?*

Gặp nhau đây, ta lại với ta,

*Uớc gì! Như chim liền cánh như hoa
liền cành!*

*

*Em cười như hoa xuân phô cánh
thắm,*

Em nhìn như sóng gợn mặt hồ thu!

Gặp em rồi lòng ngơ ngẩn, ngẩn ngơ,

*Trên cành trông nhện vương tơ mà
buồn!*

Khúc ruột sâu như dao cắt làm đôi!

*Chỉ vì anh mà em những đứng ngời
không an.*

Lược biếng chải, cơm ăn chẳng thiết,

Ngẩn ngơ nhìn bóng chiếc khóc thẳm...

*Núi rừng xa cách... bao giờ, cho kết
chặt dải đồng?*

*Muốn đi tìm thấy cụ Tờ hồng mà hỏi
cho ra!*

Cang Ngrào nghe mọi người tình tự, lòng càng đau xót. Cả tâm hồn như chìm đắm trong lớp mây mù. Anh thủng thảng trở về, ngẫm thấy rõ những sự thiệt hại do cái nhà lộng lẫy trên đỉnh gò kia đã ép anh phải chịu. Cang Ngrào không thể đem lời nói diễn tả hết những điều mình nghĩ, nhưng anh cũng có cái cảm

tưởng đâu đón rằng cái hạnh phúc đời anh đang gặp bước nguy nan. Ủ, đi lại mãi cái nhà ấy, Peng Lang biết đâu rồi sẽ chẳng có những ham muốn không hay? Biết đâu rằng sau khi được nếm mùi xa xỉ, Peng Lang sẽ chẳng đem lòng chán nản cuộc sinh hoạt thuần túy, đậm bạc chốn rừng xanh?

IX

 uối sáng hôm ấy, Peng Lang dậy sớm để ra bãi “còn”. Cô trang điểm cực kỳ điểm lệ. Từ hôm nghe Cang Ngrào bi ca trên bờ suối, Peng Lang càng thấy yêu anh một cách tha thiết. Cô định, hễ có dịp sẽ làm cho Cang Ngrào được vẻ vang, sung sướng vì sắc đẹp, vì lòng yêu của mình.

Bà Trương hỏi:

– Peng Lang đi đánh cầu đẩy à?

– Phải, con đi đánh cầu. Cang Ngrào chắc đã chờ con ngoài bãi. Nếu con chậm ra, e Cang Ngrào chẳng yên lòng...

– Hấy! Mai ngày kia, lúc nào gặp Cang Ngrào không được! Chiều qua, cậu Hoài Anh có đem cho một gói chè tàu, hai cân mút, lại làm quà riêng cho Peng Lang đôi khăn lụa thêu, vậy hôm nay...

– Con tưởng dị không bắt ép con phải bỏ cuộc vui năm mới.

– Bỏ thì không bỏ, nhưng ra chậm một tí cũng được. Hãy đem bó hoa này sang bên nhà gò, cắm vào cái lọ thủy tinh để giữa bàn nè. Trưa, chiều, cậu Hoài Anh vào, thấy ta đem hoa biếu lại, mới không chê mình là chỉ biết ăn của người.

– Con e Cang Ngrào...

– Thì mày hãy để yên cái thằng ấy đấy. Tao không thèm nghe tên nó đâu!

Peng Lang buồn rầu. Cô toan cố cãi nhưng biết nói cũng vô ích. Chi bằng cứ đem hoa sang nhà kia rồi tự đẩy đi thẳng ra bãi “còn” là hơn cả.

✱

Peng Lang thấy vắng người đã mừng thầm. Chẳng ngờ cô đang lúc lúi húi cắm hoa vào lọ thì Hoài Anh mở cửa lù lù tiến đến, mùi nước hoa tây ngào ngạt...

– Trời ơi, cô lại đem cho hoa đấy ư?

– Dị tôi bảo tôi đem hoa sang đây cắm cho đẹp.

– Sao Peng Lang cứ phải chối bai bai thế! Dù tự cô đem cho tôi thì đã làm sao?

– Tôi không biết nói dối! Vì, nếu không có dì tôi ép sang đây, thì tôi đã đang ở ngoài bãi “còn”.

– Thế thì còn may cho tôi quá!

– May thế nào?

– May là tôi trước nhất được ngắm cái vẻ đẹp của nàng Tiên.

Peng Lang then, cúi gằm mặt xuống; Hoài Anh khe khẽ nắm lấy hai tay cô...

Peng Lang toan chạy thì... toàn thân cô bỗng nhiên bị rung động vì một cái cảm giác mới lạ quá, say sưa như một thứ men nồng... Mùi nước hoa sực nức, tia mắt rất êm dịu dàng lễ phép của Hoài Anh làm cho bao sức phản kháng của cô tiêu tán hết...

Hoài Anh ép Peng Lang ngồi xuống ghế, mở rượu thơm khăn khăn mời.

Không khí quanh chỗ hai người ngồi mỗi lúc một ngọt ngào đầm ấm. Peng Lang lúc đó đã không thể phân biệt được những cảm giác của mình nữa. Hết thấy những cái êm ái, đẹp đẽ của cuộc đời không bao giờ biết có sự cực khổ, đều như nụng nịu ve vuốt, phỉnh phờ tâm hồn cô gái tân ngậy đại.

Hoài Anh ngồi xuống cạnh Peng Lang, lẳng lặng nhìn cặp môi hé mở, lộ màu răng trắng như ngà, nhìn tia mắt xa xôi, nhìn đôi nụ hoa thỏn thức sau mảnh yếm thêu...

- Peng Lang nghĩ gì thế?
- Không.
- Peng Lang có đẹp lòng không?
- Có.

– Em muốn sống mãi cái đời tốt tươi này chứ?

– Cái gì? Ông nói thế nào?

– Tôi nói Peng Lang có muốn cái cảnh êm ái này cứ kéo dài mãi mãi, không bao giờ phải vất vả, không bao giờ phải dãi nắng dầm mưa như trước nữa!

– Tôi không nghe ra.

– Tôi định...

– Ông định thế nào?

– Tôi định một việc... thông thả sẽ nói em nghe.

– Nói ngay bây giờ.

– Tôi yêu Peng Lang lắm... yêu em lắm!

– Đừng nói thế, ông à!

– Tôi cứ nói thế... Tôi cứ yêu Peng Lang...

Hoài Anh muốn kéo Peng Lang vào lòng. Cô chống cự nhưng rồi cũng để Hoài Anh hôn được. Peng Lang rùng mình.

– Tôi hôn, em có thấy sung sướng không?

– Không!

– Em đừng sợ; em cứ nói thực.

– Thế nhưng...

Cặp môi Hoài Anh bỗng gằn chặt lấy miệng Peng Lang.

Vừa lúc ấy tiếng pháo nổ xa xa bỗng đánh tan sự mê lạc của Peng Lang. Cô đứng phắt dậy, trong khóe mắt thoáng qua một tia sáng lạ.

- Cái gì thế?
- Không... tôi về đây!
- Có lẽ nào!
- Thật đấy! Chào ông.
- Tôi van Peng Lang...
- Không!

Hoài Anh làm mặt lần khân, nắm chặt lấy cổ tay thiếu nữ.

- Ô hay, buông ra mà!

Nói đoạn, cô vùng chạy ra cửa.

- Peng Lang! Peng Lang!

Vô ích. Cô đã không nghe thấy gì nữa, cô đã xuống khỏi gò...

Peng Lang đi rất nhanh, về mặt sượng sùng... Thốt nhiên, cô thở dài, ứa

nước mắt. Câu hát của Cang Ngrào cuối thu năm ngoái tự nhiên thấy vắng vắng bên tai:

Găng Phẳng ơi! Nỡ phụ lòng!

X

Hôm sau, Cang Ngrào vội sang nhà ông Trương. Lúc ấy chỉ có mình bà Trương ở trên nhà, đang làm cơm sáng. Bà đáp lời chào của Cang Ngrào một cách nhặt nhẻo.

– Peng Lang vẫn đi vắng à, bà Trương?

– Peng Lang cùng phá nó đang chống lại cái giàn mướp ở sau vườn.

Cang Ngrào không nói thêm gì nữa, lập tức xuống thang.

– Chào ông Trương, chào Peng Lang.

Hai cha con cùng đáp:

– Ô kia, Cang Ngrào!

– Giàn mướp đổ à?

– Phải, mấy cái cột đã ải quá, phải thay lượt mới.

Cang Ngrào lại gần. Dây mướp tốt quá, những lá xanh hoa vàng bị chìm ngập be bét những bùn.

– Đổ xuống thế này, sao nó cũng chột.

– Thế mới phải chống lại ngay.

– Để con nâng cho.

– Ủ, anh giúp một tí, em đã cố đỡ phá mà không được.

Cang Ngrào xắn tay áo, nhắc bổng cả cái giàn lên. Ông Trương thay hàng cột mới vào.

Peng Lang nhìn hai người làm. Thực ra, cô cố dò la vẻ mặt Cang Ngrào. Nhưng anh vẫn thản nhiên lắm, không hề đả động đến chuyện Peng Lang vắng mặt bữa qua. Có lẽ Cang Ngrào vì lòng tốt, không muốn nhắc lại việc đã rồi. Cái lạng lẽ đó, trái lại khiến Peng Lang rất bực mình.

Bà Trương đứng trên nhà gọi:

– Lên ăn cơm thôi! Xong cả rồi...

– Đẩy giá [Được rồi, xong rồi]. Rửa tay lên bây giờ đây. À Cang Ngrào ở đây kìa ngài [ăn cơm] né!

Để ông Trương đi trước, Cang Ngrào và Peng Lang lùi lại sau.

– Đã hai hôm không gặp nhau, sao Peng Lang chẳng nói gì thế?

Cang Ngrào không thèm nói với tôi thì có!

– Peng Lang trách tôi! Hôm qua ai làm cho ai đợi cả ngày.

– Dị tôi bắt phải đem hoa sang cho Hoài Anh.

– Bà Trương bảo thế phải đấy! Sang với Hoài Anh chẳng hơn ra bãi “còn” ư?

– Cang Ngrào!

Hai người phải bỏ dở câu chuyện vì đã lên tới nhà.

Bữa cơm ngày tết nhưng “thanh đạm” lắm. Đó là cái nết tiết kiệm của bà Trương.

– Bao giờ Cang Ngrào phát nương?

– Năm nay “nom cu” (chim gáy) kêu sớm, mùa màng hể muộn là mất ăn. Con định sang tháng hai đã bắt đầu làm.

– Tôi cũng tính thế.

– Con định có bao nhiêu ruộng cấy nếp mây cả. Thứ ấy vừa dễ làm vừa dôi hạt.

– Có quai dừa không?

– Có làm cũng ít thôi.

– Cang Ngrào đủ trâu làm chứ?

– Con chỉ có hai trâu cà và một nai gân dê.

– Nếu có thiếu...

Bà Trương vội nói chặn:

– Nhà này tiếng nhiều trâu cày, nhưng năm nay thêm ruộng, chỉ đủ dùng là tốt.

Cang Ngrào vẫn điềm nhiên:

– Con thiếu độ hai con thì đã nhờ ông quản Xuân giúp cho rồi.

Trong lúc mọi người nói chuyện, Peng Lang vẫn vờ nghĩ ngợi nên chẳng nghe gì cả. Cô nhớ tới việc hôm qua, nhớ tới Hoài Anh, nhìn Cang Ngrào...

Cơm xong.

Ông Trương bảo Peng Lang lấy bánh tro và mật ong để tráng miệng. Thử bánh ấy chính tay Peng Lang làm, khéo lắm. Tiếc thay Cang Ngrào chẳng để ý khen ngợi như Peng Lang đã chắc thẳm. Ừ, phỏng thử Cang Ngrào là Hoài Anh thì Peng Lang đã được nghe vô số câu tán tụng êm tai.

Cang Ngrào còn bận hỏi ông Trương xem rằng giữa những luống ngô, bỏ dưa hay quãi đậu đằng nào lợi hơn. Rồi hết chuyện ấy, anh lại xoay sang chuyện khác:

– Ông Trương à, lẩn ruộng mon hơi thụt, có nên kéo phân nữa không nhỉ?...

Không bao giờ Peng Lang thấy Cang Ngrào tầm thường quá như hôm ấy! Ngô, đậu, lúa nếp, lúa tẻ, kéo phân, tháo nước! Suốt đời có lẽ Cang Ngrào chỉ loanh quanh có từng ấy ý nghĩ. Peng Lang một khi đã thấy những bàn ghế đẹp, những cốc chén quý, những rượu thơm ngon, những nước hoa ngào ngạt thì những cái chết dẫm kia, cô thấy chẳng đủ cung sự sướng thích cho đời người. Cuộc đời bình dị giờ cô coi là một cảnh nhem nhuốc bần cùng.

Thành ra, trong bốn người ngồi đấy, ai cũng có điều chẳng được như lòng; duy chỉ một mình bà Trương là đặc ý. Thấy con gái đắm thắm Cang Ngrào, bà tức giận bao nhiêu thì nhìn cái vẻ nguội lạnh của Peng Lang lúc đó, bà thấy khoan khoái bấy nhiêu.

Cang Ngrào nghe suốt bữa cơm. Không thấy vợ chồng ông Trương đã động gì đến việc cưới xin của mình, anh lấy làm sượng sùng đứng dậy ra về.

Peng Lang theo anh xuống cổng. Lúc hai bên từ giã nhau, Cang Ngrào nắm lấy tay Peng Lang

– Những lời nói bên bờ suối nước Peng Lang còn nhớ chứ?

Peng Lang cúi đầu yên lặng; Cang Ngrào buồn rầu bước ra, khẽ cất tiếng hát:

*Yêu nhau thì yêu nhau cho trót,
Mến nhau thì mến trọn một bề,
Bao giờ trâu thấy cỏ mà chê,
Nai, hươu lìa rừng thẳm,
bấy giờ ta hãy quên nhau...*

Peng Lang nhìn theo và lắng nghe
Cang Ngrào hát; cô bỗng thốn thức cả
tấm lòng...

XI

Hết sức mua chuộc lòng yêu của Peng Lang, Hoài Anh mấy hôm sau, nhờ bà Trương đưa tặng cô một chiếc áo “bom bay” màu tàn nhang, một chiếc khăn nhung tía, một quần lĩnh Sài Gòn, một đôi áo cánh lụa, một đôi giày cườm xanh, nệm tai, nhẫn, nước hoa, và phấn sáp. Bà Trương hiểu cái ngụ ý của món quà quá hậu, lấy làm tự cao vô cùng. Nhưng Peng Lang không khỏi phân vân. Cô chỉ e rồi dơ dáng đại hình, làm trò

cười cho chúng bạn. Khốn thay! Cái tia sáng cuối cùng của lương tâm ấy đã bị bà Trương dập tắt! Bà muốn cho con gái mình giống hệt thiếu nữ tỉnh thành, vì như thế sẽ làm cho cái mơ ước của bà chóng thực hiện.

– Thì con hãy cứ trang điểm vào để đi ngắm xem!...

Peng Lang vâng lời. Thân thể vốn mềm mại sẵn, nên bộ cánh thị thành nọ càng tăng vẻ yêu kiều diễm lệ của Peng Lang. Bà Trương vui sướng quá:

– Gùng nỉ lời!... Thế này ai không bảo Peng Lang là gái phường phố nè!... Thử xoa ít phấn, dính môi son xem nào!...

Peng Lang mở hộp phấn và lọ nước hoa nhài...

Ông Trương ở ngoài về, đứng sững nhìn con, mắt trợn ngược, mồm há hốc:

– Vấy! Cái gì thế!... Peng Lang à dơ lắm!...

Bà Trương quắc mắt lườm chồng:

– Này ông, kệ nó mà!

– Tôi không ưng cho Peng Lang...

– Chính tôi bảo nó mặc thử đây. Người ta có lòng tốt...

– Tốt à?... đã chắc tốt hay xấu!... Tôi thì tôi...

– Ông ấy!... cứ nghe ông, người ta dễ phải nghi ngờ cả từ cái bóng mình mà đi!...

– Nói cho tử tế!... Dị nó đừng tưởng Hoài Anh chịu lấy đến Peng Lang làm vợ!...

– Sao lại không? Peng Lang có đui què mề sút gì?...

– Dù thực như ý dị nó tưởng đi nữa, cũng chẳng hay ho gì cho nhà ta!

– Hay lắm!... Con gái mình lấy chồng chủ hiệu, còn gì nữa!...

– Tôi không muốn cho Peng Lang về sau lại như nàng Yến, con quan châu Sơn Dương.

– Làm sao?

– Nàng Yến cũng ham lấy chồng Hà Nội, rồi sau chẳng chịu được cảnh tha hương khách địa, nhớ nhà quá, đâm ốm mòn mà chết!...

Bà Trương gắt:

– Nhưng mà Peng Lang không về ở Hà Nội. Peng Lang chỉ ra tỉnh... cách đây

chẳng xa xôi gì. Lúc nào nhớ nhà, nó có thể sớm đi tối về được... Ông cứ tùy lòng nó là hơn!

– Tùy lòng nó! Lòng nó đã thuộc về Cang Ngrào rồi!

– Thôi đi!... Cái đồ chó ghẻ ấy!

– Peng Lang! Dị mày nói thế đấy, mày nghĩ sao? Mày có còn thiết Cang Ngrào không?

Peng Lang buồn rầu.

– Con bao giờ cũng thiết Cang Ngrào.

– Có thể chứ! Cang Ngrào là người cùng giống nòi ta, con lấy nó có thể chắc được. Đừng mơ tưởng hão, phá chẳng đành lòng để cho con một ngày kia phải như nàng Yển!...

XII

Từ hôm ăn cơm ở nhà ông Trương về, Cang Ngrào không có ý gặp Peng Lang nữa. Đã đành đối với Peng Lang anh chưa mất hẳn tấm lòng tin, nhưng lòng tin ấy giờ đã như bọc vào trong một đám mây u ám.

Tiếc thay! Mùa cày cấy chưa tới! Cang Ngrào muốn nhọc nhằn mài miệt cái thể phách mình để họa may linh hồn có thoát được những sự u uất, buồn rầu.

Cả ngày vợ vẫn trong nhà, anh lấy làm khó chịu.

Cụ tổng Khoan thấu rõ nỗi lòng của con nên thương lắm! Tuy nhiên, cụ không hỏi han gì cả, cho rằng sự đau khổ càng không có dịp đả động đến, càng chóng tiêu tan.

Cang Ngrào vì vậy chỉ trơ trọi một mình với một khối sầu. Đêm đêm, muốn tìm sự khuây khỏa trong giấc ngủ cũng không sao được. Anh trần trọc thâu canh, mắt thường nhìn theo mảnh trăng cô độc giữa trời... Thỉnh thoảng, một tiếng vạc bỏ lửng trên ngàn sương lạnh càng khiến cho tâm hồn anh thêm man mác điều hiu...

Cụ tổng hỏi con:

– Cang Ngrào không (không) đi săn à?

– Không, con không thiết!

Cang Ngrào từ chối như thế thật cũng lạ lắm, vì tính anh xưa nay rất ưa săn bắn. Thì ra, khi chính mình đang bị thống khổ, người ta hay sinh mối từ tâm đối với những kẻ khác, nhất là với giống vô tri. Cang Ngrào bắt đầu coi sự săn bắn như một cách biểu lộ lòng độc ác, vì nó chỉ là một cái trò chơi gieo rắc sự thương đau.

Cang Ngrào không oán trách gì Peng Lang. Dù sao anh vẫn sẵn lòng tha thứ cho cô mà chỉ hờn giận một mình kẻ đã toan xô đẩy cô vào con đường sai lạc: Hoài Anh.

Phải, muôn điều tân khổ của anh chỉ là do Hoài Anh, cậy mình sang trọng giỏi trai, muốn làm cho Peng Lang phải mê mẩn để lợi dụng cái sắc đẹp của cô. Cang

Ngrào còn tha thứ cho hản sao được?

Đối với cái nhà xinh đẹp kia, Cang Ngrào coi như một cái gai trước mắt, cần phải bỏ đi. Anh hản học tức tối, sau bỗng nảy ra một cái ý định ghê ghớm...

Bấy giờ đã gần hết trống canh hai. Muốn thực hành điều quyết định, Cang Ngrào lẳng lẳng xuống thang ra cổng, tay thu thu một vật gì bí mật. Ai thấy Cang Ngrào lúc ấy, hản ngỡ là một lão gian phi.

Anh đi tất tả, hơi thấy động đã nép mình bụi rậm, đứng thật yên. Anh sợ có người biết nên cứ quanh đi quẩn lại mãi. Những lúc phải qua chỗ nào thông thoáng như một cánh đồng chẳng hạn, thì Cang Ngrào cố chờ cho mây che trăng khuất mới đánh bạo chạy thật nhanh...

Thốt nhiên, Cang Ngrào đứng sững lại, có cảm giác như người ta ra khỏi một cái hang sâu. Trước mặt anh, mặt đầm bát ngát như một cái vũng bạc trắng ngần...

Đôi mắt! Cái nhà xinh đẹp anh thù ghét, căm giận, đứng ngheo ngệnh trên đỉnh gò như một lời thách thức. Bốn bề cửa đóng kín mít, tuyệt không thấy tiếng động, đèn sáng gì cả.

Cang Ngrào nghiêng rằng:

– Chỉ tại cái này đây!

Chàng thu cái vật từ nãy vẫn thu thu sau lưng lên gần miệng và bắt đầu thổi. Một ánh lửa lòe ra... Cái môi rơm!...

Gió to, tranh nổ, ngọn lửa sẽ xóa sạch cả. Mai đây, trên đỉnh đồi nếu chỉ còn một đồng tro tàn, vài cái rầm gỗ cháy đen, Cang Ngrào sẽ là một người phạm

tội. Nhưng không cần! Anh sẽ trả được thù, mà Peng Lang sẽ tránh khỏi cái cạm bẫy phồn hoa!...

Môi rơm bật lửa, in xuống mặt đầm một vệt dài sắc máu. Những cây to vươn bóng ghê gớm...

Giờ chỉ còn châm vào mái tranh nữa là xong!

Thốt nhiên Cang Ngrào rụt rè. Anh nghĩ đến Peng Lang. Ô hay, sao Cang Ngrào làm thế? Đối với Peng Lang phải chăng anh chưa vẹn lòng yêu nên còn ngờ vực?

Thế thì cái tội ác này còn có ích gì? Không những không có ích gì mà nó lại còn là một chứng cứ hiển nhiên rằng anh vẫn ngờ Peng Lang có thể tham của mà bán rẻ tấm lòng trong sạch, mà phụ bạc lời thề!...

Cang Ngrào ném vội mỗi rơm xuống nước. Những bóng đen vụt biến mà cái vết máu trên mặt đầm cũng sạch lằng lằng...

Cang Ngrào thở dài. Cả tạo vật lúc đó hình như đều bằng lòng với cái cử động khoáng đạt của anh.

Cánh cửa sổ gần đấy bỗng mở tung, ánh sáng trong nhà in lên mặt cỏ một hình chữ nhật vàng vàng. Rồi, cùng một lúc ấy, Cang Ngrào nghe có tiếng động.

Muốn tốt thì trốn cho nhanh! Tưởng rằng nhà bỏ vắng, ai ngờ đêm ấy Hoài Anh vào nằm chờ sáng để bắn gà rừng... À... Hoài Anh ở đây biết đâu chẳng có Peng Lang!...

Cang Ngrào thề rằng chưa đòi lại được người yêu thì anh quyết chẳng

xuống đồi. Bằng lòng hay không, trời kệ anh chàng tốt mã, anh nhất định giành lại mối tình yêu.

Trong nhà, chùng nghe tiếng động và thấy lòe ánh lửa. Thế nào chẳng có người ra mòng xem chuyện gì. Cang Ngrào đoán vậy, vội vàng nấp vào xó tối.

Người mở cửa bước ra là thằng Châu, một tên đầy tớ thân mật của Hoài Anh. Nó vừa giơ cái đèn ló lên soi thì nhanh như chớp, Cang Ngrào đánh bằng đèn xuống đất, quật ngã thằng Châu đoạn sấn vào trong nhà.

Thằng Châu cũng không vừa. Nó vùng dậy, đè Cang Ngrào vào tường. Anh vùng vẫy, miệng thì kêu:

– Peng Lang à!... Peng Lang!...

Sự ngờ vực người yêu đang tình tự cùng kẻ khác làm cho Cang Ngrào như say sưa rồi dại. Anh thò tay bóp cổ thằng Châu, định hãy giết chết nó rồi sẽ liệu với chủ nó sau. Hoài Anh chạy ra, thêm một kẻ thù địch...

– Peng Lang!... Peng Lang!...

– Ô hay! Bác Cang Ngrào! Cái gì thế?...

– Tôi không vờ!

– Thế Peng Lang đâu?

Hoài Anh bật cười:

– Này, bác dở hơi lắm! Peng Lang ở nhà cô ấy chứ đâu!

– Đừng nói dối!

– Ô, cái bác này mới kỳ chứ.

– Anh nói dối! Nếu không, để tôi vào xem.

Nói đoạn, anh lại hung hăng định nhảy xổ vào trong nhà.

– Tôi đã bảo bác: Peng Lang không có ở đây mà lại!...

– Anh là một thằng ăn cắp!

Cang Ngrào chưa dứt lời đã bị thằng Châu nắm lấy hai tay, Hoài Anh ôm lấy hai chân quẳng ra ngoài, đóng cửa lại.

Chẳng thấy bóng Peng Lang đâu cả!

Thôi! Thế là tình nghĩa hết! Peng Lang quả đã phụ tình anh. Mà đến nông nỗi ấy, dù anh có làm hung cũng vô ích. Cang Ngrào tắt tả xuống đồi.

Qua nhà Peng Lang, Cang Ngrào đứng lại nhìn lên khung cửa, chỗ mà mọi

khi Peng Lang vẫn ngó cổ nhìn theo anh.

Những lời hẹn ước, những tình thân thiết, những giờ mơ mộng êm đềm giờ đã ném theo dòng nước chảy!... Cang Ngrào ứa hai dòng nước mắt, hát rằng:

Anh yêu em, yêu như chén rượu đầy,

Nhưng, chén rượu mà nhớ bần,

anh quyết đổ ngay chẳng đoái!

Cần tàu lá, lên rừng tìm cây chuối,

Lá rách rồi, còn lấy chuối làm chi?

*Có tiếc, là tiếc những lời ước hẹn mọi
khi,*

Chỉ vì em, mà nó đã theo

dòng nước trôi đi đàng nào!...

Giọng hát âm thầm dần dần cao vọt

lên như tiếng động, rồi trong khung cửa, hiện ra một cái bóng người...

Ô kìa, Peng Lang!...

Cang Ngrào run lên. Anh nhìn ôm ấp cái bóng hạnh phúc của đời mình mà, vừa lúc trước đây, anh ngỡ đã mất!

Cang Ngrào xấu hổ quá, xấu hổ vì đã tự mình bôi nhọ người yêu... Anh sợ Peng Lang trông thấy, vùng chạy biến vào quăng tối như một kẻ bất lương.

XIII

Sáng sớm hôm sau. Cang Ngrào sang tìm Peng Lang tận bên nhà. Anh nóng lòng gặp Peng Lang để thú thực cùng cô những nỗi mình đau khổ. Biết đâu, Peng Lang sẽ động lòng thương.

Cảnh trời ủ dột. Sương mù buông kín sự việc như một bức màn xô trắng. Khí lạnh thấu đến tận cõi lòng. Chim muông cây cỏ đều im lặng, cái im lặng vô cùng của sự tịch diệt...

Vào tới cổng, Cang Ngrào gặp ngay ông Trương và Peng Lang.

– Cang Ngrào đi đâu sớm thế?

– Ông Trương à, con muốn nói riêng với Peng Lang mấy điều.

– Ủ, cái đó tùy các con, ta có cấm đoán gì đâu. Ông nói đoạn lên nhà, biết rằng Cang Ngrào và Peng Lang đều có nhiều chuyện cần phải nói. Ông tin chắc cuộc phân trần rồi sẽ tiêu tan hết những nỗi lăm lăm nó đã xui hai trẻ ngờ vực ghét bỏ nhau...

Cang Ngrào và Peng Lang ra cổng rẽ vào rừng.

Sương mù hơi ngớt, nhưng mặt trời vẫn chưa được rõ ràng. Cảnh rừng cây chìm đắm trong sự mập mờ ẩm lạnh...

Cang Ngrào trở cái thân cây đổ bảo
Peng Lang:

– Ta ngồi đây!

Nàng nghe theo, tỏ ý phục tùng và
rất sẵn sàng nghe chàng nói.

– Peng Lang à!... Đối với tôi thế nào,
Peng Lang cứ nói thật đi! Chẳng thà là
nhau ngay còn hơn phải ngờ vực nhau!

Cang Ngrào bỗng ngắt giọng. Những
lời anh nói, ô hay! Sao nó trái hẳn với ý
đã định, nó chẳng ra nghĩa lý gì cả!

Peng Lang nhìn anh một cách buồn
rầu:

– Cang Ngrào định nói thế nào?

– Peng Lang sao cứ giả dại làm ngây?
Peng Lang hẳn biết ý tôi muốn nói gì rồi
chứ?...

– Không, tôi không biết thật mà!

– Peng Lang ít lâu nay xem ý lạnh nhạt cùng tôi. Peng Lang đã ăn ở một cách bạc bẽo, đã xiêu lòng vì những lời ngon ngọt của kẻ lắm tiền!... xấu hổ lắm, Peng Lang!...

– Im đi, Cang Ngrào!

Cô toan khóc. Những tiếng thổn thức đã đưa lên đến cổ. Chỉ vì Cang Ngrào bất công quá nên cô lại cố nén sự đau lòng.

– Im đi Cang Ngrào. Không thiết tôi nữa thì thôi!... Cang Ngrào không được bêu nhuốc tôi như thế!...

Cang Ngrào, lúc ấy đã mất hết trí khôn.

– Peng Lang nên nhận rằng đã nhiều phen nói chuyện với “nó”.

– Nói chuyện với người ta thì việc gì?

– Hừ, việc gì!... chỉ mới sắm quần áo cho nhau!... Thôi, sắp sửa ra phết thành thị!...

Peng Lang im lặng. Ừ, Cang Ngrào cố ý bôi bèo ra bọ thì Peng Lang còn nói gì nữa! Tấm lòng cô yêu quý Cang Ngrào đến đây là tan nát. Vẫn hay cô đã có lúc bị hoa mắt vì sự giàu sang. Nhưng, ngay lúc gần mắc cạn, con chim khôn đã biết tếch thẳng về ngàn rồi.

Cái lỗi của cô chỉ là một sự nhẹ dạ con con. Chẳng một giây phút nào cô không chống cự với sự cám dỗ của tỉnh thành. Cô đã quyết định không bao giờ lại bước chân vào cái nhà ma quỷ kia nữa.

Vậy, có sao Cang Ngrào nữ tàn nhẫn quá? Ngay vừa rồi, thấy anh vào cổng, cô chẳng vẫn tươi cười đón đả như mọi khi? Hai người chẳng đã cố kết với nhau bằng những lễ chắc chắn gấp trăm nghìn những câu thể thốt, bằng cái dây chùng tộc nghìn đời?

Peng Lang nổi phẫn lên cũng hết cả vẻ nhu mì.

– Thôi nhé, Cang Ngrào! Anh đã không muốn tin tôi thì từ đây hai ta là rẽ! Hết rồi!... Lòng yêu đến đây bị anh làm tan nát hết rồi!... Tôi lấy làm chán những lời đay nghiến của anh lắm lắm!...

– Ủ, thôi được!... đi đi!... Đi mà theo đuôi đũa lắm tiền!... Chính đây đã khinh bỉ đấy rồi, biết chưa!...

Những lời ấy, Peng Lang không nghe thấy nữa. Cô tê mê vì đau khổ gấp mười anh!...

Mà, hai người đưa nhau đến đây chủ ý để thỏa thuận cùng nhau, phá tan sự ngờ vực. Ai ngờ, chỉ vì mấy câu nói không ăn với ý nghĩ, rút cục đến chia rẽ! Một hạt cát làm hư cả guồng máy. Một lời xốc nổi làm cho đôi trái tim có thể trăm năm cùng hòa một nhịp đàn ân ái bỗng dừng phải rã rời. Cái mộng tưởng tốt tươi êm ái bấy lâu đành để cho tiêu tan cũng như lá vàng cuốn theo trận gió thu!...

XIV

Từ hôm mong một tết. Hoài Anh không gặp Peng Lang một lần nào nữa.

Cô giận chẳng? Đối với chàng cô nghĩ thế nào? Vẫn biết rằng chàng đã đôi ba lần tặng Peng Lang những món quà thật hậu, nhưng đã chắc gì các vật đó có ảnh hưởng đến cảm tình của Peng Lang? Muốn khỏi nghi ngờ, trừ phi Hoài Anh được giáp mặt nàng.

Con chim xanh ấy, tiếc thay! Khó lòng mà gần được!...

Cứ như lời bà Trương ra chợ mỗi buổi trưa hôm nay thì, khi về, bà thế nào cũng ép Peng Lang sang quét dọn bên nhà sắn của Hoài Anh. Chàng biết vậy, để bà Trương về trước ít lâu, lập tức đóng ngựa vào Đèo Hoa. Muốn gặp Peng Lang, Hoài Anh tính phải đợi sắn từ trước.

Lên đến đỉnh gò, Hoài Anh trao cương ngựa cho thằng Châu rồi đi thẳng vào cửa. Chàng ngần ngừ, không muốn mở vội. Nếu vào, mà bên trong vắng vẻ bóng hồng thì cái không khí lạnh lùng tẻ ngắt kia, chàng chịu sao nổi!

Hoài Anh nghe ngóng một lúc lâu, sau cực chẳng đã chàng mới mở cửa bước vào trong nhà.

Quả nhiên, chỉ có cái lạng lẽ đón chàng.

Hoài Anh buồn rầu ngồi xuống ghế, châm thuốc hút, mơ màng... Làn khói xoay tròn như tung lên trần nhà hàng trăm cái dấu hỏi não nùng!...

Thời khắc qua...

Chiếc đồng hồ quả lắc trên tường thản nhiên gieo nặng nề sáu tiếng...

Hoài Anh sốt ruột, toan chạy ra hè, thốt nhiên chàng hớn hở:

– Peng Lang! Trời ơi có thể chứ!...

Peng Lang điềm nhiên:

– Ông đợi tôi à?

– Vâng! Tôi đợi cô trên năm tiếng đồng hồ.

- Đợi tôi làm gì?
- Để được trông nét mặt cô!
- Trông thấy tôi phỏng có ích gì cho ông?
- Ô hay! Sao Peng Lang vô tình thế?
- Tôi vô tình à?
- Vô tình thực chứ lại! Tôi mong nhớ, tôi khát khao được gặp em. Thế mà, lúc thấy nhau, em chỉ đáp lại sự vui sướng của tôi bằng cái vẻ lạnh lùng.
- Ông muốn tôi đối với ông như thế nào?
- Tôi ước ao rằng Peng Lang thấu rõ tấm lòng...
- Im đi nè!

– Không, Peng Lang hãy ngồi xuống đây mà trả lời tôi...

– Ông có điều gì hỏi, mà tôi có điều gì trả lời ông được!...

– Có lắm chứ!

– Điều gì?

– Hôm tết cũng trên ghế này, tôi đã hỏi Peng Lang mấy câu...

– Mà bây giờ ông ân hận?...

– Peng Lang có giận tôi không?

– Ngay khi ấy, có, nhưng sau...

– Sau Peng Lang không giận nữa vì Peng Lang cũng yêu tôi?

– Ông chớ vội đoán già thế!

– Tôi không đoán, tôi tin như thế!

– Tin như thế là lầm!

– Peng Lang ơi, tôi yêu em lắm! Tôi muốn cùng em kết làm vợ chồng...

– Phấy, ông đừng nói thế!... Tôi là... vợ Cang Ngrào.

– Hoài Anh biết lúc đó là vô cùng quan trọng. Chỉ một lời nói không khéo sẽ làm hư hỏng hết những sự chàng mong ước...

Trời tối. Hoài Anh đánh diêm châm đèn, vặn nhỏ để cho dưới cái ánh sáng lơ mờ, cảnh gian phòng thêm thân mật.

– Tôi tưởng em đã cùng Cang Ngrào...

– Sao? Ông đã... rõ chuyện rồi.

– Cang Ngrào đã nói với ông?

– Không phải hẳn.

– Ai?

– Bà Trương.

– Dị tôi à?

– Phải. Nhưng bà Trương cũng chỉ mới nói qua loa rằng hai người đã...

– Giận nhau?

– Phải. Mà giận nhau mãi mãi chứ?

– Mãi mãi.

– Peng Lang ơi, em có buồn không?

– Tôi giận thì có...

Hoài Anh khẽ nắm lấy tay nàng, ghé hôn mấy búp măng.

– Peng Lang có muốn...

– Muốn cái gì?

– Muốn làm vợ Hoài Anh!

Peng Lang điềm nhiên.

– Em có nghe thấy không?

– Có.

– Sao em không trả lời?

– Vô ích! Điều ấy chắc ông đã thừa biết là không thể được. Tôi là vợ ông! Trời ơi! Điềm rồ quá!...

– Sao lại điềm rồ? Chúng ta yêu nhau, có thể lấy nhau được.

– Ô!

– Em không ghét tôi chứ?

– Thật không.

– Mà em có thể yêu tôi chút đỉnh?...

– Vì ông tử tế lắm!...

– Vậy thì...

– Ông tưởng một người con gái hể thấy ai tử tế cũng lấy làm chồng được sao?

Thằng Châu thập thò ngoài cửa.
Hoài Anh gắt:

– Cái gì thế Châu?

– Ngoài có đàn vịt đông lắm!

– Cút ngay!

– Cậu cho con bắn vậy?

– Ủ!

Thằng Châu hớn hở vác súng chạy ra ngoài.

– Thế nào xin em quyết định một lời?

– Ông vẫn nghĩ đến điều ấy à?

– Tôi chỉ ước mong có thể, Peng Lang ơi, nếu chúng ta lấy nhau thì cuộc đời sẽ sung sướng biết chừng nào!

Peng Lang lắc đầu. Đối với cái hạnh phúc ở đời, cô đã hoài nghi lắm.

– Em không tin như thế à?

– Phải.

– Vì có gì?... Có điều gì em thích mà tôi lại không chiều em được?

– Tôi không rõ.

– Tôi yêu em lắm. Tôi giàu. Tôi có thể làm cho em được như ý...

– Ô! Tiền!

– Ừ, thì không nói đến tiền nữa!

– Còn như tình yêu của tôi thì ngày hôm qua nó còn là của Cang Ngrào!...

– Tôi có ép em nhận lời ngay đâu? Hiện giờ em hãy cứ để tôi yêu em là đủ. Tôi sẽ cố sức làm cho em quên hết nỗi buồn, tôi sẽ đem sự tận tâm và tình ân ái mua chuộc cho lòng em những cái vui sướng không ngờ...

Hoài Anh vừa nói, vừa kéo Peng Lang vào lòng. Chàng vuốt ve mái tóc, vuốt ve hai má, nâng niu nàng như đối với một đứa trẻ thơ. Nàng bị cảm xúc nhiều quá, bị đau đớn nhiều quá, cũng không còn sức đâu mà chống cự nữa. Trời ơi! Có thực chăng? Có thực một ngày kia Hoài Anh sẽ tặng nàng cái chân hạnh phúc?...

Uể oải như một con chim bị thương gặp được cái tổ ấm áp, Peng Lang cố đem những lời hứa êm ái của Hoài Anh tự ru

ngủ mình. Nàng gục đầu vào vai chàng khóc nức nở...

Một tiếng súng nổ vang ngoài trời đêm tối...

Hai người lắng nghe, không thấy vệt rơi nước động.

– «Ồi trời ôi!... chết rồi! «

Hoài Anh, Peng Lang cùng đứng phắt dậy.

– Cái gì thế?

Thằng Châu mặt tái mét, nói chẳng ra hơi:

– Cậu!... con... con bắn phải người!...

– Đồ khốn! Làm ăn thế nào thế?

– Con có nghe đâu!... Con thấy trong bụi rậm có tiếng sột soạt... vội bắn một phát...

– Mau ra xem nào!

Hoài Anh cầm đèn cùng thằng Châu chạy ra ngoài. Quả nhiên trong đám sậy mọc ở bờ đầm, có một người đang giãy giụa và rên rỉ...

Hoài Anh để đèn xuống đất; thét thằng Châu khiêng hai chân còn chàng thì xốc hai nách đưa người bị nạn vào sân.

Peng Lang run cầm cập giờ đèn soi, bỗng rú lên một tiếng:

– Cang Ngrào thai giá (chết rồi)!!!!...

XV

Một buổi sáng mùa hè.

Dưới ánh chiều dương, cảnh vật tươi cười, thanh thoi, sung sướng. Sắc cây xanh bóng điểm những màu hoa rõ ràng, nổi rõ trên nền mây trắng rải rác khắp bầu trời trong vắt.

Đàn trẻ nô giỡn trên cánh đồng cỏ tranh nhau đuổi bắt bướm chuồn chuồn. Những tiếng reo hò lẫn với tiếng chim

đua hát, rung động làn không khí êm đêm.

Người ta kéo nhau lên nường, xuống ruộng, cày cuốc, phát cỏ, xén bờ. Việc làm tuy mệt nhọc nhưng thỉnh thoảng một tiếng hát cất lên, trong trẻo, nhẹ nhõm, ngân dài ra như một đường tơ êm dịu, thì ai nấy đều lại thư thái cả tâm hồn...

Peng Lang quãi ngô cho gà vịt ăn ở trong sân chốc chốc nhìn xa mơ mộng...

– Chào Peng Lang!

Nàng giật mình quay lại, má đỏ bừng:

– Chào ông Hoài Anh...

Hoài Anh đã trở lại đường cũ. Mùa săn bắn qua rồi nhưng chàng vẫn lui tới động Đèo Hoa nói là tìm sự nghỉ ngơi,

kỳ thực chỉ mong gặp gỡ Peng Lang.

Biết rằng, sau cái chết của Cang Ngrào, trong tâm hồn người thiếu nữ đa cảm nọ hẳn có một cái phản động lực rất mạnh, nên Hoài Anh càng giữ cái thái độ kín đáo.

Dần dần, chàng phục hồi được cái thế lực cũ của mình đối với Peng Lang.

Chàng hiểu rõ rằng tình cảm của nàng cũng như hết thảy các người sống gần gũi với thiên nhiên thường theo với mỗi mùa mà thay đổi. Vì thế, chàng cố đợi đến mùa hè, cái mùa sáng sủa, tốt đẹp nồng nàn, đầm thắm, mới lại ngọt ngào nhắc đến chuyện xưa.

– Peng Lang nhỉ, điều tôi mong ước, có lẽ Peng Lang còn nhớ?

– Quả vậy.

- Thế Peng Lang tính sao?
- Tôi ngại lắm!...
- Peng Lang chưa thực tin tôi?
- Đã đành rằng có tin, nhưng... để còn xem.
- Em thuận chứ?
- Hãy thông thả...
- Peng Lang xem, cảnh trời đất tốt đẹp chẳng như giục chúng ta sung sướng!...
- Cũng có lẽ thế!
- Hẳn thế chứ còn có lẽ gì nữa!
- Ông cứ để tôi xem đã...

Hoài Anh không thể sao có được một lời chắc chắn của Peng Lang. Chàng

đành phải đợi:

– Giờ tôi hãy về. Mai có thể nào, em quyết định cho một lời nhé?

– Được.

Hoài Anh vừa ra khỏi cổng thì bà Trương ở trên nhà xuống:

– Thế nào? Peng Lang nhận lời Hoài Anh rồi chứ?

Peng Lang ôm mặt khóc.

– Ô hay! Cái gì thế?

Nàng cũng chẳng buồn đáp lại câu hỏi của ông Trương vừa ở trên nường về. Nàng yên lặng lên nhà, vào buồng nằm...

Bà Trương tức giận:

– Cái gì à? Nó hóa đại đấy!

XVI

Sáng hôm sau, ông khán Thi, biết rõ câu chuyện, sang khuyên nàng rằng:

– Con dại lắm! Định ỏ vậy suốt đời sao? Này, bây giờ phỏng thủ có bà hàng loòng lộn nào ỏ tỉnh mà thiết đến ông khán Thi, Bôn Đin ọ! Ông khán chỉ tiếc không có bốn cái bàn tay mà ký... Con gái Đèo Hoa cũng nhu những quả dơ (dưa) ỏ Đèo Hoa lá vè (lấy về)! Giồng ở

đây, chịu khí hậu ở đây nhưng lúc quả dơ ăn đợc là...

– Người ta hái đem ra tỉnh bán?

– Chú lị gì! Ổ đây có ma nào nó quý! Chấm muối ăn chẵn chỉ quặng cho lợn nhai... đem ra tỉnh thì đợc để vào để tây, kèm một để đồng tặng (dĩa đường trắng)!...

– Khốn nhưng con gái Đèo Hoa xưa nay có ai lấy chồng ngoài tỉnh?

– Phấy! Xấu như khỉ thì ai ngồi ta thềm vời! Không phía nói nịnh, Peng Lang lịch thụ lắm ọ! Hoài Eng thiết Peng Lang lắm, nhận lời đi cho ông khán còn vôống rượu chứ?

Cụ tổng Khoan vào.

Trông thấy bố đẻ Cang Ngrào, Peng Lang không ngăn nước mắt.

– Đùng khoóc, Peng Lang à! Con nên nhận lời Hoài Anh như ông khán nói là phải.

– Ô, cụ cũng khuyên con thế?

– Chứ sao! Người ta như dây bìm bìm, phải sinh sôi nảy nở; luật Trời đã định, ta trái không nên đâu nè! Vả Cang Ngrào lúc sắp chết có dặn ta rằng số nó như thế, không oán con đâu. Nó lại tỏ ý muốn cho Peng Lang được sung sướng...

– Sung sướng à? Không biết con còn nên sung sướng nữa không?

– Sao lại không? Con không được phép đày đọa đời con, nếu số con được sung sướng.

– Con sợ cuộc đời mới lạ, Hoài Anh là một người lạ...

– Quanh mình con, cha mẹ, eng em, họ mạc, bè bạn đã chắc không phải là những người lạ đối với con chơ?...

Peng Lang đứng dậy ra ngoài. Lúc ông khán Thi và cụ tổng Khoan đã về rồi, nàng khế bảo cha rằng:

– Chỉ có phá là hiểu lòng con, vậy phá khuyên con nên thế nào?

– Con có thiết Hoài Anh không?

Peng Lang thật thà đáp:

– Có!...

– Thiết nhiều?

– Nhiều. Nhưng đó không phải là một lẽ nên...

– Đó là một lẽ nên, con ạ. Việc vợ chồng là đạo Trời, mà nhân tâm là thiên ý. Nếu lòng con thiết Hoài Anh thì con đừng ngần ngại nữa. Cang Ngrào giờ đã chết. Nó chết vì vụng về quá và cũng là số nó như thế. Con dù thương cũng không nên không nghĩ đến việc lấy chồng.

– Phá đã nói thế thì con xin vâng.

– Con nên báo tin ngay cho Hoài Anh biết.

– Phá nói hộ con.

– Ừ, cũng được. Chắc Hoài Anh vui lòng lắm vì xem ý nó thực yêu con.

– Hả vậy.

– Mà con, con cũng vui lòng chứ?

– Có, nhưng phá ạ...

– Gì?

– Chiều hôm nay thế nào con chỉ muốn khóc... Con chưa thể quen sự sung sướng ngay được đâu!

– Rồi khắc quen. Con sung sướng là phải. Vì như con, cố sao lại không được sung sướng như người?...

XVII

Hai bên đã định rằng trước hôm cưới một ngày, ông Trương sẽ đưa Peng Lang ra tỉnh. Bà Trương ý cũng muốn theo con gái, nhưng lại ngại rằng mình không quen giao tiếp với khách phố phường.

Lần ấy là lần đầu tiên ông Trương và Peng Lang trèo lên một chiếc ô-tô hàng. Thực là một đại sự. Người ta coi như hai cha con nhà ấy sắp thi hành một cái thủ đoạn phi thường.

Quá trưa hai cha con ra đến đầu đường rẽ.

Đợi một lát thì chuyển xe Nam Vinh ở Hà Giang tới, còi bóp inh ỏi, máy chuyển rầm rầm...

Ông Trương giơ ô vẫy. Xe đỗ. Bụi đường lăm lên. Trong xe, người chật như nệm. Hai cha con đang bối ngỡ, chưa biết nên ngồi chỗ nào thì máy chú «ét» đã mở toang cửa, nắm áo lôi bừa lên. Một tiếng còi, xe lại chạy. Hành khách lắc lư, xô chạm vào nhau như say rượu.

Trong hai giờ nữa, hai cha con sẽ để chân xuống đất thị thành.

Peng Lang ngẩn ngơ nhìn phong cảnh dọc đường. Ô hay! cái gì mà rừng cây, đồi ruộng cứ xoay tít đi như chong chóng thế? Những cột dây thép chốc

chốc đánh nhoáng một cái như đập vào mặt người ta, làm cho ghê cả thịt.

Trong xe thì vừa hơi người, hơi «ét xăng» sặc sụa, người không quen dễ nhức đầu lộn mửa lên được. Peng Lang, vì vậy phải ngó cổ ra ngoài, ngoái ra ngoài để tìm cái không khí trong sạch thơm tho nàng vẫn thở xưa nay. Nhưng, mỗi lần có người xuống dọc đường, xe tạm đỗ, thì bụi cát lại ném tung vào mặt, khiến cho Peng Lang ngạt cả hơi, mờ cả mắt. Ô! sự gặp gỡ đầu tiên với văn minh!...

Ông Trương có vẻ điềm nhiên hơn, vì đã lâu ông có một lần đi xe ô tô hàng như thế rồi. Theo làn khói thuốc, ông để mặc cho những cảm giác hiện ra rồi tan đi...

Tuyên Quang!

Xe đỗ lại trước «ga ra». Mọi người cùng xuống.

Hoài Anh đã chờ sẵn đấy, đón đả mời Peng Lang lên một chiếc xe tay, còn chàng thì cùng với ông Trương ngồi chung một chiếc xe khác.

Chênh vênh trên chiếc hòm gỗ lúc lắc, nhìn anh chàng áo xanh nẹp trắng cầm đầu chạy, Peng Lang vừa buồn cười vừa khó chịu. Xưa nay nàng đi bộ mãi quen rồi. Vả, chân vẫn bền, sức vẫn khỏe, lại ngồi cho người khác kéo đi như một kẻ tàn tật, Peng Lang cho là một sự trái ngược đáng thẹn thùng.

Peng Lang sao lại thẹn? Peng Lang quả thật còn quê lắm!

Nàng há không biết đó là những vật sáng chế của văn minh?

Xe đặt xuống trước cửa một hiệu buôn lớn, hàng hóa như nêm.

Hoài Anh đưa hai người vào nhà trong, chỗ mà Peng Lang sẽ ăn ở với chàng đến mãi đời.

Peng Lang choáng váng, ngờ mình lại đến một cõi chiêm bao. Sang trọng quá, lộng lẫy quá! Nàng muốn tỉ mỉ xem rõ từng vật để thỏa tính tò mò. Nhưng Hoài Anh giục:

– Em vào đây. Chỗ này là phòng riêng của em, chỗ này là để ông nghỉ. Đằng sau lại còn có một khu vườn hoa thỉnh thoảng em ra hóng mát nữa.

– Ô nhĩ!... Lịch sự quá!...

– Thế mà tôi còn sợ em chưa được vừa ý đấy! Lát nữa cô Lan sẽ vào đỡ em trang điểm... à, cô đã vào kia, cả con bé

tôi nuôi riêng để hâu em sai vặt.

– Ô!...

– Trang điểm chóng lên nhé. Hôm nay tuy chỉ mới là một bữa tiệc trong nhà, nhưng trước mắt các anh em, bạn hữu, tôi muốn cho Peng Lang thực đẹp.

– Cậu!...

– Em?

– Em yêu cậu...

Hoài Anh tươi cười ghé môi hôn cặp môi đào.

XVIII

Trong phòng. Cạnh đài gương, cô Lan, em họ Hoài Anh, hết sức trang điểm cho Peng Lang thực đúng một thị thành. Sắc đẹp và cách điệu êm ái của PengLang khiến cho chính cô cũng sinh lòng yêu mến.

Thế là, chỉ chốc lát, mái tóc mây óng ánh kia đã quấn gọn trong vành khăn nhung tía để hững hờ trên đường ngôi rẽ lệch. Cái mình mềm mại thướt tha sau làn áo lụa mỏng tanh như dệt bằng một

thứ sương mù sẫm đỏ. Đôi gót bồ câu thấp thoáng dưới ống quần cẩm châu trắng nuốt, để nhẹ trên đế giày mang cá sắc vàng. Cổ đeo một sợi dây chuyền đính cái khung ảnh nhỏ ti của Hoài Anh. Tay trái lồng một chiếc vòng ngọc. Với cách trang điểm giản dị mà cầu kỳ, mỹ miều kín đáo ấy, Peng Lang thật giống một nàng tiên trong mộng. Nàng soi gương ngơ ngẩn như nhìn thấy bóng ai...

Hoài Anh vào đón. Ông Trương cũng theo vào:

– Gùng nỉ lồi!... Peng Lang à!... quá lắm!...

Hoài Anh thì mừng rỡ cuống quýt. Cái mộng đẹp của chàng đã thực hiện, mà thực hiện quá hẳn sự ước mong... Vì tin chắc không lầm, chàng đã táo bạo thử một việc có thể mua cười cho thiên hạ.

Thì ra, ái tình thật là chẳng lừa chàng.

Peng Lang bước ra phòng khách như một ngôi sao băng hiện giữa trời quang. Hết thấy mọi người đều giật mình, tán thưởng.

Khi chưa thấy Peng Lang, họ vẫn coi nàng bất quá là một cô Mán, tuy có ít nhiều tư sắc, nhưng vẫn ngớ ngẩn khù khờ. Thế mà, thốt nhiên hiện ra một vị tuyệt thế giai nhân!... Dù kẻ lạc quan đến đâu cũng không dám ngờ đến một sự lạ lùng như vậy. Họ xúm lại, tán tụng Hoài Anh có cặp mắt tinh đời, và thú thật với chàng những điều lầm tưởng ban đầu.

Ông Trương lảng lạng chứng kiến cuộc đắc thắng của con gái mình. Ông cảm động đến sa nước mắt. Tuy nhiên, rồi ông cũng thấy khó chịu, vì quanh mình ông ồn ào chói lọi quá. Đã đành

con thảo rể hiền, nhưng cái hoàn cảnh ấy, sau này chắc ông sẽ ít tới lui.

Bữa tiệc cực kỳ sang trọng, vui vẻ. Mọi người nói cười âm ỉ, cốt để cô dâu đỡ thẹn. Hoài Anh ngồi gần nàng chốc chốc lại ghé tai nói nhỏ:

– Vui lên em. Tôi muốn cho em sung sướng. Em cứ trò chuyện cho quen, kéo mai khách lạ người ta cười cho đấy!

– Anh ạ...

– Cậu chứ!

– Ủ thì cậu...

– Hay em khó chịu trong mình?

– Em xin thú thật cùng cậu rằng em bối rối lắm! Chắc tại sự thay đổi quá nhanh. Ủ, cậu nghĩ mà xem, sáng ngày em còn...

- Ở trong động Đèo Hoa?
- Vâng ở quê hương em.
- Thế thì càng hay chứ sao. Này, tôi mừng em một chén...
- Cám ơn cậu.
- Mừng cả cho...
- Cái điểm phúc của hai ta.

Hoài Anh nói xong uống cạn cốc rượu đầy. Chàng rót một cốc khác đưa cho Peng Lang.

- Giờ đến lượt em.

Nàng mỉm cười đỡ lấy cũng uống một hơi hết. Lúc đó nàng đã say, khoe hạnh long lanh, má đào lộng lẫy, đẹp như bức tượng ái tình...

Một ông khách quáng mỗ, vợ trống châu vút lia lịa. Đào nương gióng phách cao ngâm:

Giai nhân nan tái đắc,

Trót yêu hoa nên dan díu với tình...

Tiếng ồn ào hơi dịu.

– Họ hát mừng đôi ta đấy!

Peng Lang nhìn chàng, tặng một nụ cười.

– Em nghe thế nào!

– Cũng hay!...

Thực ra Peng Lang chẳng cảm giác. Điệu hát kia khác hẳn với điệu hát trong rừng. Mỗi một câu, một tiếng là gồm một thế giới tình cảm nàng chưa từng biết và chắc chẳng bao giờ hiểu được.

Rồi, cũng vì thế, Peng Lang thấy mình cô độc giữa đám người mỗi lúc một trở nên xa lạ, bí mật... Cả Hoài Anh, nàng cũng thấy cách biệt với nàng bằng một cái vực sâu thăm thẳm, không thể nào vượt qua được.

Nửa đêm khách khứa về cả, Hoài Anh đưa nàng vào tới cửa phòng, vui vẻ dặn:

– Em nghỉ cho ngon giấc nhé. Từ mai, chúng ta sẽ cùng nhau chung hưởng hạnh phúc ái ân.

Peng Lang cười, đưa má cho chàng hôn, nhưng tấm lòng đã thấy nặng trĩu mối lo buồn.

XIX

eng Lang mệt quá thiếp đi. Nhưng chẳng bao lâu, giấc ngủ của nàng trở nên trần trọc, bàng hoàng.

Trời chưa sáng hẳn, Peng Lang đã mở bừng hai mắt.

Trên khung cửa kính, mờ in một cái ánh vàng vàng ử dột.

Trong phòng tranh tối tranh sáng, mỗi vật nàng nhìn đều có vẻ phản trắc,

lạnh... chiếc áo vải chàm xanh, vút trong lòng ghế mây ở xó tường, thì ra chiều ủ rũ như người tuyệt vọng.

Peng Lang bỗng choàng dậy. Chỗ này mà bảo là nơi sinh hoạt của nàng đến mãi đời ru?

Bên ngoài, tiếng động đặc đã nhiều. Tỉnh thành thức giấc. Những hàng rong rao ời ọi. Xe ngựa chạy rầm rầm, rung cả cửa kính. Tiếng búa lò rèn nện chí chát. Tiếng còi ô tô bóp inh ỏi. Tiếng thùng sắt va lồng công... cuộc hòa nhạc của nơi đô hội bắt đầu!

Trời ơi, trong cái cảnh náo nhiệt ấy, từ nay linh hồn nàng còn có được phút yên lặng mơ màng nào nữa!...

Peng Lang mở tung cửa sổ để lấy ánh sáng. Nàng cần cái ánh sáng chân

thật, lộng lẫy chốn quê nhà. Nhưng, qua những ngọn tường lởm chởm mảnh vỏ chai, qua những mái nhà bẩn thỉu, ánh sáng ban mai hầu như bị tắc nghẽn mất rồi. Nàng cố nhìn xa, chỉ thấy sắc tường vôi mốc thối, màu ngói cũ xám đen, tuyệt nhiên không có một màu xanh tươi nào của cây cỏ.

Nỗi buồn man mác, nỗi buồn của kẻ bị chung thân cấm cố bỗng tràn ngập cả linh hồn nàng...

Những vật bày trong phòng vẫn hay đều quý giá cả: giường đồng, gối thêu, màn tuyn, trướng gấm, gương đứng, nệm hoa. Nhưng, nếu đem so với cảnh trời xuân hơn hở, hoa cỏ tốt tươi, chim kêu vượn hót, suối chảy thông reo thì lại rất tầm thường...

À, Hoài Anh bảo còn có cảnh hoa viên ở sau nhà. Peng Lang vội mở cửa ra thăm xem thế nào. Chẳng ngờ là một khu đất nhỏ giam hãm trong bốn bức tường cao vót. Hòn giả sơn giữa bể cạn chỉ bằng một vùng đất nhỏ giữa vũng trâu đầm. Cỏ cây trồng trong chậu sứ, cần cỗi vàng vọt như người nhịn đói lâu ngày. Peng Lang hoàn toàn bị thất vọng. Không! Quyết không khi nào Peng Lang sống nổi trong xó u tù ấy!... Nàng nhìn cái cổng gỗ thông ra đường, thở dài đau đớn:

– Hoài Anh!...

Đã đành nàng yêu Hoài Anh lắm, nhưng bảo nàng bỏ cảnh Sơn lâm thì nàng thực không thể sao bỏ được. Những lời êm ái dù đầm thắm đến đâu cũng chẳng bằng tiếng con vàng anh hót giữa khoảng trời yên lặng. Những

sự nâng niu êm ái đến bậc nào cũng vẫn kém xa làn gió xuân êm dịu thoáng qua trên khuôn mặt vuốt ve hai gò má hồng hồng... và, miếng cao lương sao có thể thay hẳn được những giờ mơ mộng bên bờ suối trong xanh...

Lúc Peng Lang quay vào buồng thì nàng chỉ còn như một cái bóng ma, chẳng nghĩ ngợi, cảm giác gì nữa.

– Khốn nạn! Hoài Anh nói đúng quá nè! Peng Lang chỉ là một đóa hoa rừng, nếu phải đem đi nơi khác thì dù đặt trong chậu sứ, hoa rừng kia rồi cũng đến héo hắt mà thôi!...

Nghĩ thế rồi nàng trút bỏ lột thị thành, lại khoác lên mình chiếc áo xanh cũ kỹ. Nàng ra ngoài khẽ đánh thức ông Trương:

- Phá à, dậy...
- Cái gì thế?
- Đi về thôi!
- Về đâu?
- Về Đèo Hoa!...

Tóm tắt mấy câu, nàng nói rõ ý mình để cha biết.

– Hừ, trước kia phá đã nói mãi, chỉ tại dị mày...

– Mau lên nè!

– Về là phải, về với quê hương, với nòi giống...

Hai cha con lén mở cổng sau ra đường, hỏi thăm đến sở ô tô, bỏ tiền túi lấy vé đoạn trèo lên xe ngồi, mỗi phút đợi chờ coi bằng một năm...

Hành khách đã đông. Cánh cửa xe đóng sập lại. Tiếng còi bóp, tiếng máy chuyển, rồi xe bắt đầu chạy. Peng Lang sung sướng quá tưởng chừng khóc được.

Nàng ngó cổ ra ngoài. Thoạt tiên là những phố xá chật hẹp, cửa nhà chen chúc, người đi kẻ lại lao xao. Nhưng, vụt chốc, thì này cây, này cỏ, đồng ruộng đồi xanh, trời cao rừng rậm...

Peng Lang ghé lại gần cha:

– Phá à, giờ con mới được dễ chịu!...

Đến đầu đường rẽ, hai cha con vừa bước xuống thì chiếc xe vô tình lại sinh sịch chạy, cuốn theo một cơn lốc bụi đường, cuốn theo cả những cái ham muốn sai lầm của cô sơn nữ chất phác ngây thơ...

Bước chân vào lối cũ, hai cha con xúc động bồi hồi. Mới đi ngày hôm qua mà tưởng đâu xa cách rừng cây đã mấy năm trường! Nhất là Peng Lang trông thấy vật gì cũng vô vập như người lưu lạc gặp khách đồng hương...

– Khốn khổ! Hoài Anh!

Peng Lang thở dài, nhắc đến tên chàng lần cuối cùng và thầm nghĩ:

– Chàng tử tế thật. Nhưng cảnh quê hương của ta đáng yêu, đáng quý biết ngần nào!...

Trên cành sim, con sơn ca bỗng tung tiếng gọi, những tiếng gọi huyền bí của Sơn lâm...

